The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA

SATURDAY, OCTOBER 27, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 85. SESTDIEN, 1962. GADA 27. OKTOBRĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apvienības biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Prof. A. Dreimanis
LNAK padomes priekšsēdis

KANADAS LATVIEŠI!

Katram tuvākā ir paša un piederīgo dzīve, māja, darbs. Par sabiedrību un organizācijām parasti interesējamies tad, kad jūtamies vientuļi, kad par kaut ko jāsūdzas, kad jāpanāk sava taisnība, jāaizstāv savas tiesības, kad jāprotestē pret netaisniem pārmetumiem, kas vērsti pret iebraucējiem, kad bērniem jāmāca latviski un par Latviju, — kad saduramies ar problēmām, kuŗas vienam cilvēkam grūti veikt saviem spēkiem.

Kad šādi organizēti palīgi ir vajadzīgi, tos nevar uzburt acumirklī. Organizācijām jāpastāv un jādarbojas arī tad, kad vienam otram tās nemaz neliekas nepieciešamas. Varbūt jau rīt vai parīt var pēkšņi rasties vajadzība — prasīt viņu aktīvu rīcību!

Ļoti svarīga latviešu interešu sargāšanai Kanadā ir mūsu centrālā organizācija Latviešu nacionālā apvienība Kanadā.

Ir vairākkārt pierādījies, ka valdība uzklausa spēcīgu un respektējamu organizāciju domas. Cik spēcīga ir un būs Latviešu nacionālā apvienība Kanadā, — tas atkarājas no ikviena Kanadas latvieša.

Organizāciju spēku mēro pēc viņu aktīvo atbalstītāju skaita, īpaši pēc balsotāju skaita amatpersonu vēlēšanās. Rādīsim, ka latviešu grupa Kanadā ir spēcīga, un ikviens, kas ir vecāks par 18 gadiem, nosūtīsim savu balsi LNAK padomes vēlēšanām no š. g. 27. oktobra līdz 5. novembrim!

Ja kāds Kanadas latvietis nebūtu saņēmis vēlēšanu materiālus, tos vēl var pieprasīt LNAK birojā Toronto, Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, vai arī pie LNAK pārstāvjiem ārpus Toronto.

Lielākais pārbaudījums pasaules mieram

PADOMJU SAVIENĪBA NOVIRZA KUĢUS NO KUBAS. CHRUŠČEVS PRASA SARUNAS AR KENEDIJU. AP VIENOTO NĀCIJU ĢENERĀLSEKRETĀRS IEJAUCAS STARPTAUTISKĀ KRIZĒ. AMERIKAS VALSTU ORGANIZĀCIJA ATBALSTA SAV. VALSTU POLITIKU. KOMŪNISTU ĶĪNA TURPINA PADZIĻINĀT IEBRUKUMUS INDIJAS PIEROBEŽĀ.

Karš vai miers. Kopš Sav. Valstu prezidenta Kenedija runas pirmdienas vākarā visā pasaulē valda vislielākais saspīlējums kopš otrā pasaules kara. Berlīnes blokāde, Korejas karš, sacelšanās Austrumvācijā un Ungārijā, un Suecas krize, tāpat mūžīgie Chruščeva draudi parakstīt miera līgumu ar Pankovas valdību nav absolūti nekas, salīdzinot ar to, kas notiek tagad.

Prezidenta Kenedija asā, liekšķīga un pārbaudītu faktu atbalstītā runa pirmdienas vakarā visai pasaulei nāca kā pilnīgs pārsteigums. Ziemeļatlantijas organizācijas nācijas, tāpat Amerikas valstu organizācija par gaidāmo runu gan bija iepriekš informētas, bet tikai vispārējos vilcienos un nevienā gadījumā prezidents Kenedijs saviem sabiedrotiem neprasīja, ko viņi par šādu Vašingtonas soli domā. Bija pienācis pēdējais laiks rīkoties un, darīdams godu savam augstajam amatam, prezidents arī rīkojās.

Visus vasaras mēnešus Pad. Savienība turpināja intensīvu, bet divainā kārtā, cik ātri uznācis, tik ātri tas arī pārgāja. Pēc īsa ārdīšanās perioda, kuŗa laikā Chruščevs draudēja ar atomkaru un deklarēja, ka Kubas raķetes tiks atvilktas tikai tad, ja amerikāņi atvelk savu raķešloku, kas ietver gandriz visu Pad. Savienību, Maskava nomierinājās un mainīja toni.

CHRUŠČEVS SPIESTS ATKĀPTIES

Prezidenta Kenedija pliķim Kubas blokādes gadījumā Chruščevs var atbildēt vienīgi ar iebrukumu Rietumberlīnē. Pēc prezidenta pirmdienas runas sabiedrotie kaut ko tādu arī gaidīja — bet tas nenotika. Tas, protams, vēl var notikt, bet lielāko efektu šādam solim komūnisti jau ir nokavējuši.

Lai gan tas var izrādities pārāgrs secinājums, bailes, ka Sav. Valstu Kubas blokāde varētu izsaukt jaunu pasaules karu, liekas, būs nepamatotas. Vispirms, liela apmēra karu Chruščevs nevar atļauties, un, otrkārt, nekādā gadījumā karu tik tālu no mājām — turpat Sav. Valstu aizdurvē.

Pirmo reizi pēc ilgiem, ilgiem gadiem prezidenta Kenedija izšķiršanās rīkoties ir piespiedusi Pad. Savienību pie sienas. Un, kā liecina šīs nedēļas notikumi, pie sienas tā arī paliks. Divdesmit piecu padomju kuģu konvojs, kas ceļā uz Kubu būtu bijis pirmā amerikāņu blokādes pārbaude, Sav. Valstu kontroljoslai tuvojoties, sašķēlās, — daļa kuģu mainīja kursu, daļa turpināja dūmot uz Havanu. Sav. Valstu militārās autoritātes paskaidro, ka atlikušo kuģu pārbaude nav bijusi nepieciešama, jo to kravās bijuši tikai pārtikas produkti un medikamenti.

SAV. VALSTIS NAV BEZ DRAUGIEM — KASTRO NAV BEZ IENAIDNIEKIEM

Prezidenta Kenedija asais solis pret komūnistiem nopietni domājošās aprindās un nacionālai brīvībai lojālās valstīs tiek akceptēts kā nepieciešams solis, kas beidzot bijis jāsper. Tam pat pieknīt konservātīvā Anglija. Visplašāko atbalstu prezidents Kenedijs saņēmis no divdesmit republiku Amerikas valstu organizācijas. Ziemeļatlantijas organizācijas valstis jūtas mazliet apvainotas, ka prezidents Kenedijs blokādes jautājumā izšķīries, neprasot viņu domas; tai pašā laikā minētās organizācijas valstis piekrīt, ka Kubas pārbrunošana bijusi jāaptur.

Kanadas politika attieksmē uz Kubas blokādi ir tikpat miklaina kā ministru prezidenta Difenbēkera runa par augšminēto jautājumu. Savas politikas pamatā, protams, Kanada kas gan pieder Ziemeļatlantijas organizācijai, gribētu būt draudzīga ar Sav. Valstīm un neitrāla tanī pašā laikā. Pašreizējos apstākļos tas tomēr nav iespējams. Vērojot pašu kanadiešu nostāju, var secināt, ka, lai cik pasīva un nogaidoša Otava arī būtu, pārliecinošs Kenedija politikas atbalstītāju vairākums ir neapšaubāms.

Pēc prezidenta Kenedija pirmdienas runas Kanadas valdība paziņoja, ka padomju lidmašīnām ceļā uz Kubu vairs nebūs atļauts apstāties Ganderā vai Halifaksā, kā tas notika līdz šim. Vēl tikai pavisam tuvā pagātnē, neinteresējoties par lidmašīnu kravu, kanadiešu navigātori palīdzēja krievu lidmašīnām sasniegt komūnistu Kubu.

APVIENOTĀS NĀCIJAS IEJAUCAS

Padomju Savienības Chruščevs nav vienīgais, kas tagad ieinteresēts sarunās ar prezidentu Kenediju. To, zem neitrālo valstu bloka spiediena tagad prasa arī Apvienoto Nāciju pagaidu ģenerālsekretārs U Tants. Vēstulēs prezidentam Kenedijam un Chruščevam U Tants uzsver nekavējošu sarunu nepieciešamību Kubas jautājuma atrisināšanai miermīlīgā ceļā un prasa, lai kā viena, tā otra puse ievēro divu nedēļu pamieru. Šai laikā Pad. Savienībai nebūtu brīv sūtīt ieročus un kara materiālus uz Kubu un Sav. Valstis, no savas puses, apsolītos pārtraukt blokādi.

Kāda būs abu lielo reakcija uz Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra priekšlikumu, pagaidām vēl nav zināms. Uz kādu citu priekšlikumu, cik var spriest, komūnistu reakcija būs negatīva. Un proti, blokādes sākumā Kanadas ministru prezidents Difenbēkers izteicās, ka vispārējai situācijai būtu daudz palīdzēts, ja vairākām valstīm, ministru prezidents minēja astoņas, tiktu atļauts nosūtīt uz Kubu novērotāju grupu, kas personīgi un uz vietas iepazītos ar apstākļiem Kastro salā un noskaidrotu bažu jautājumu.

Bet, kā jau tas labi zināms, tiklīdz sākas runas par inspekciju, komūnisti kļūst neruņīgi, atturīgi un nepiekāpīgi. Piemēram, ja izdotos piespiest Pad. Savienību uz atomieroču mēģinājumu pārtraukumu pārrauzdzību, visā pasaulē strauji mazinātos atomkara briesmas. Ar inspekciju komūnistu territorijā neveicās Laosā. No tā nekas neiznāca Ungārijā. Tādu gadījumu ir bezgala daudz. Viņu noslēpumos nevienam nav atļauts ieskatīties.

VAI BERLĪNE BŪS NĀKAMĀ?

Kamēr Sav. Valstis mēģina apturēt padomju raķešķuģu plūsmu uz Kubu. Pad. Savienība gatavojas amerikāņu blokādes kopijai Berlīnē. Labi informētas aprindas paskaidro, ka Kubas krize paātrinās neizbēgamo atsevišķo Pad. Savienības miera līgumu ar Austrumvāciju, un ka no tā brīža sabiedrotiem Berlīnē sāksies grūtas dienas. Kaut arī viņi Austrumvāciju neatzīst, vismaz pirmās sadursmes iznāks ar austrumvāciešu spēkiem.

Totāla krize Berlīnē pašreiz būtu komūnistiem visizdevīgākā atbilde Kubas blokādei. Ļoti iespējams, ka uzmanības novēršanai no Karaibu jūras komūnisti tādu arī rada.

PEKINGA TURPINA UZBRŪKT

Pašlaik komūnistu Ķīnas skaitliski pārākie spēki turpina spiesties dziļāk Indijas territorijā. Cīņas risinās vairāk kā 2300 jūdžu garā frontē, komūnistiem apdraudot vairākas Indijas pilsētas. Cik var spriest pēc ziņām, kas saņemtas no Jaundeli, vislielākās territoriālās platības ķīnieši ieguvuši Ladakā, kur opupēta 15.000 kvadrātjūdžu platība, iebrucējiem pilnīgi nostabilizējot savu guvumu.

Laika apstākļu dēļ sagaida, ka cīņas pamazām apklusīs līdz nākamam pavasarim un ka starplaikā notiks mēģinājumi — no Pekingas un Maskavas puses, — vest sarunas ar Indiju. Kā komūnistu Ķīnai, tā Pad. Savienībai līdz šim nācies sastapties ar nepieredzētu pārsteigumu — Indijas ministru preezidents Nēru noraidījis visus sarunu piedāvājumus un paziņojis, ka Indija cīnsies tik ilgi, kamēr pēdējais komūnistu Ķīnas iebrucējs nebūs padzīts no Indijas zemes!

Kenedijs brīdina.

Kremļa jauns uzbrukuma ieroc cis — zemūdene ar atomraķetēm.

LATVIEŠI PATEICAS KANADAS MINISTRU PREZIDENTAM

Ceturtdien, 25. oktobrī, pl. 10. rītā Otavā ministru prezidents J. Difenbēkers savā darba kabinetā pieņēma audiencē LNAK priekšsēdi Jāni Niedru.

Audience ilga 45 minūtes.

Pateicībā par ministru prezidenta nelokāmo nostāju apspiesto tautu atbrīvošanas jautājumā, mūsu pārstāvis nodeva velti — O. Grebžes gleznu.

Audiences laikā J. Difenbēkeru ielūdza piedalīties 18. novembŗa atceres svinībās. Ministru prezidents ielūgumu akceptēja un solījās, ja negadīsies neparedzēti apstākļi, piedalīties Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojumā 17. novembrī Itona auditorijā Toronto.

Pēc tam premjērs J. Difenbēkers savā kabinetā notuŗēja preses konferenci, kuŗā piedalījās 10 lielāko Kanadas laikrakstu pārstāvji.

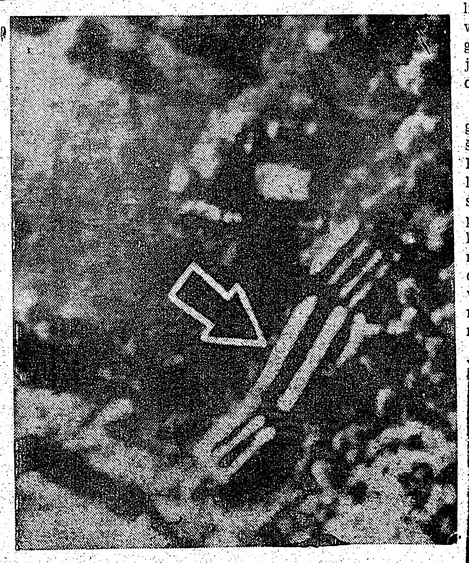

Padomju raķetes Kubā.

MIRIS TEODORS KALNIŅŠ

No okupētās Latvijas pienākusi ziņa, ka tur 17. oktobrī miris diriģents Teodors Kalniņš.

20. oktobrī aizgājējs apbedīts Meža kapos.

Izpildiet savu pienākumu — PIEDALATIES

LNAK padomes vēlēšanās

Vēlēšanas notiek pa pastu laikā no 27. OKTOBRA LĪDZ 5. NOVEMBRIM

LATVIJA

Nr. 85. SESTDIEN, 1962. GADA 27. OKTOBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājuma daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas teiņu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vērēšanos sūta tikai tad, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

VECĀ DZIESMA PAR PĀRMAIŅĀM PADOMJU REŽĪMĀ

Angļu sabiedrībā un presē atkal bieži tiek izteiktas domas par vēlamiem kompromisiem attiecībās ar krieviem, jo Chruščeva Krievija esot pavisam citāda nekā agrākā. Minēšu tikai dažus piemērus.

Kādas lielas firmas īpašnieks, runājot ar savu apakšnieku — latvieti — par politiskiem jautājumiem, saka: „Vainigi ir tikai amerikāņi, — ja viņu nebūtu, mēs jau sen būtu sapratušies ar krieviem!" Bet par kādu cenu — par Berlini, Baltijas valstu iekļaušanas atzīšanu?

Otrs piemērs: skolotājs (velsietis), sarunā ar mani par krieviem un vāciešiem apgalvo: „Runas par krievu briesmām ir pārspīlētas; briesmas mums draud tikai no vāciešiem un to bruņošanās!"

Cik maz politiskās izpratnes ir daudziem šīni salā, liecina nākošais piemērs. Viena mana brīnišķi paziņa, veca, bagāta dāma, kura pieder inteliģencei resp. vidus šķirai, centīgi mācās krievu valodu, jo grib braukt ceļojumā uz sarkano brīnumu zemi Krieviju. Viņa ir sajūsmināta par Chruščevu . . . un pat Staļinu, vienīgi Ļeņins viņai netīk (!!). Viņa bijusi 4 dienas Maskavā un ir bezgalīgā sajūsmā par visu tur redzēto. Tagad viņa grib apmeklēt vēl reizi Krieviju. Ironiski ieminos, ka padomju režīmā viņa gan nevarētu paturēt savu lielo dzīvokli resp. ģimenes māju, kuŗu viņa apdzīvo viena pati ar savu viru, bet būtu jāapmierinās ar 9—10 kv. metriem; tāpat viņa zaudētu arī savu kapitālu bankā, no kuŗa procentiem viņa tagad var ērti, bezrūpīgi un pat grezni dzīvot. Viņa kļūst domīga, bet tikai vienu mirkli, jo viņa man netic . . .

Arī nopietnajā britu presē parādās dažreiz raksti, par kuŗiem jābrīnās. Viens no to autoriem apgalvo, ka Chrušč. Krievija neesot Staļina vai Ļeņina Krievija, bet to vēl arvien pārvaldot komūnistu partija, un — acīmredzot, pēdējās principi esot mainījušies. Bet arī rietumos vairs nepastāvot kapitālistiskā iekārta tādā veidā, kādā to definējis Markss un Ļeņins. Arī rietumos kapitālisms pārveidojoties un esot ceļā uz jaunu iekārtu.

Tātad savā attīstībā austrumu un rietumu zemes ejot viena otrai pretim. Autora slēdziens: kādēļ gan veltīgi padarīt stāvokli tik smagu, vienmēr skaļi pasvītrojot mūžīgo komūnisma un kapitālisma pretstatu? Ļeņins gan esot domājis par pasaules revolūcijas ievešanu ar ieročiem, ar kara palīdzību, bet Chruščevs esot atteicies no minētās tezes 20. partijas kongresā. Viņš arī esot nosodījis daudzas no Staļina pielietojām „varas metodēm". Pārveidošanās un likvidēšanās stadijā atrodoties Ļeņina doktrīna par revolūciju, Staļina militārisms un krievu policijas valsts metodes, tātad neesot vairs pamata „mūžīgajam naidam" pret draudošās komūnistu agresijas briesmām. Protams, esot jau nepatīkamas lietas Pad. Savienībā, kā, piemēram, runas un preses brīvības ierobežošana, melu atmosfaira, Austrum- un Viduseiropas zemju izmantošana Pad. Krievijas labā u. c. Bet visas šīs lietas jau neradot tiešus draudus nekomūnistu pasaulei. Esot arī saprotams, kādēļ jaunās mazattīstītās zemes ar apbrīnošanu raugoties uz Pad. Savienību.

Polijā arī tie poļi, kas neesot komūnistiski noskaņoti, atbalstot komūnistisko Gomulkas valdību, un tie smietos, ja kāds runātu par agrākās kapitālistiskās iekārtas atjaunošanu Polijā. Ungārija uzrādot atspirgšanas pazīmes pēc 1956. gada satricinājuma: pēc Rakosi un Gero izstumšanas no partijas arī tur norisinoties „liberālizācijas" process. Tātad — rietumiem vajagot atbrīvoties no pagātnes uzskatiem (attiecībā pret komūnistiskajiem austrumiem) un raudzīties uz priekšu: ir rietumi, ir austrumi varot daudz mācīties viens no otra.

Runājot par Pad. Savienību, gribu atzīmēt kādu zīmīgu faktu „Lielā Padomju Enciklopēdija" savu 50. sējumu veltī Pad. Savienībai. Pēdējā tur attēlota, protams, tādās krāsās, kādās tā vēlas tikt skatīta. Tur ievietotās ziņas par Pad. Savienību ir pārtulkojis angļu valodā J. T. Mekdermots (Mc. Dermott), un tās ir parādījušās grāmatā „Information U.S.S.R." („Pergamon Press" izdevumā). Tur 763 lappusēs sakopotas ģeogrāfiskas, vēsturiskas, saimnieciskas un citas ziņas par Pad. Savienību. Kādā veidā tās sastādītas un tiek sniegtas angļu lasītājiem, to liecina, piemēram, ungāru sacelšanās attēlojums: . . . „Āzijas un Afrikas tautu antikoloniālā cīņa pamodināja imperiālistu agresīvo aktīvitāti, un tā tika sagatavots kontrrevolūcionārās sacelšanās mēģinājums Ungārijā 1956. gada oktobrī. Veselīgie demokrātijas spēki ungāru strādnieku un zemnieku valdības vadībā ar Pad. Savienības palīdzību tomēr spēja aizsargāt Ungārijas tautas demokratiju" . . .

So stilu mēs labi pazīstam . . . vēl no Staļina laika! . . .

-gs.

ČECHOSLOVAKIJAS PROBLĒMAS

Britu žurnālisti stāsta, ka Čechoslovakijai komūnistu blokā esot pavisam citāds raksturs nekā Polijai. Līdz šim tai ir bijusi noteiktas „staļinistes" slava (neizslēdzot no „staļinistu" skaita arī tagadējo prezidentu Novotniju, par kuŗa iespējamo atcelšanu klīst baumas). Tomēr liekas, ka pašlaik pienācis arī Čechoslovakijai „destaļinizācijas" laiks. Kā ievads minētai „atstaļinošanai" domāta laikam Staļina pieminekļa saspridzināšana. No Staļina pieminekļiem Austrumeiropas komūnistu valstu galvas pilsētās esot palikuši tikai divi — Tirānā (t. i. Albānijā) un minētais pieminekļis Prāgā.

Komūnistiskās valdības stāvoklis Čechoslovakijā nav viegls. Līdz komūnistu apvērsumam Čechoslovakija bija visrietumniecīskākā un visattīstītākā no slavu valstīm. Tur valdīja materiāla labklājība, plauka un ziedēja garīgā kultūra, bija izveidojusies brīva, noteikti demokratiska valsts iekārta rietumu garā. Čechoslovakijā valdīja rietumu dzīves stils un, galvenais, tur bija augsti attīstīta rūpniecība (kamēr visās citās zemēs komūnisti lepojas ar to, ka tie esot pārvērtuši „atpalikušās" zemes par attīstītām rūpniecības valstīm). Pie tam pēdējās vēlēšanās pirms komūnistu apvērsuma tikai 37 proc. iedzīvotāju nobalsoja par komūnismu. Čechijas komūnistiskai valdībai ir grūtais uzdevums — pārliecināt iedzīvotājus, ka tiem ir nepieciešami pāriet no savas agrākās pārticības . . . uz komūnismu — ar visiem tā ierobežojumiem. Iedzīvotāji Čechijā arī prasot pēc vairāk brīvības, vairāk kontakta ar rietumiem. Sevišķi jaunatne Prāgā ilgojoties pēc ceļojumiem uz rietumiem.

Veco labklājību un kultūru arī komūnisti nespēj tik ātri izskaust: rietumu ceļotājus pārsteidzot starpība starp Prāgu un Maskavu. Pēc 14 komūnistu režīma gadiem dzīves standarts Čechijā tomēr esot augstāks nekā Padomju Krievijā — pēc 45 komūnistiskās jaunuzbūves" gadiem (to pašu saka arī par Rīgu!). Prāgā esot glīti veikali, iedzīvotāji esot daudz labāk ģērbušies nekā Maskavā. Kamēr Maskavā rietumniekiem liekoties esam „strādnieku un zemnieku" pilsēta, Prāgai esot „buržuisks" izskats. Čechu māksla un literātūra esot rietumnieciska „pēc formas", bet gan ne „pēc satura" (saturu noteic partija!). Uz Prāgas skatuvēm biežāk izrādot rietumu lugas nekā Maskavā.

Ārpolitikas jautājumos čechi, tāpat kā poļi, esot pret rietumiem: tie baidoties no Rietumvācijas un mstot to. Hitlera terors esot sagatavojis zemi komūnistiem Čechijā: pēc Minchenes rūgtajiem piedzīvojumiem 1938. gadā čechi vairs necerot uz rietumu palīdzību . . . un raugoties uz austrumiem pēc palīga.

Pagātnes kļūdas ir bieži liktenīgas, nelabojamas. Rietumu demokratiju politikā tāda kļūda bija bēdīgi slavenā Minchenes vienošanās starp Hitleru un Čemberlenu, kas iznīcināja čechu nacionālo inteliģenci un iegrūda Čechiju komūnisma rokās. Bet pēdējā laikā bieži uzmācas bažas, vai rietumu sabiedrotie neatkārtos līdzīgu kļūdu Berlinē? . . .

Ģenerālim de Gollam un Dr. Adenaueram ir izdevies nodzēst vienu sena nacionāla naida ugunskuŗu Eiropā: naids starp frančiem un vāciešiem liekas zudis. Franči man stāsta, ka noteikti pretvācisks noskaņojums esot sastopams vienīgi šovinistisko nacionālistu aprindās, pie tam galvenokārt pirmā, bet ne otrā pasaules kara paaudzē (kaut gan varētu gaidīt pretējo!). Pēdējie pēc pārdzīvotām šausmām par visu vairāk vēloties mieru — un līdz ar to saprašanos ar Vāciju, jo tie cerot, ka vācu un franču draudzība spēšot nodrošināt mieru Eiropā. Bet kas nodzēsīs slavu (poļu un čechu) naida liesmas pret vāciešiem? Hitlera neprātīgā politika ir saniknojusi visu Eiropu pret vācu tautu: vairākām vācu paaudzēm būs tādēj jācieš. Rietumu politiskajiem vadoņiem stāv priekšā grūtais uzdevums ne tikai cīnīties ar komūnisma agresiju, bet arī atrisināt daudzas sarežģītas problēmas, kas ir saistītas ar dažādu tautu pretšķām interesēm un ieskatiem.

A. A.

KAD 3 DIENAS PAIET, LAI VILTOS KOMŪNISMĀ

Sav. Valstu Senāta neamerikāniskās rīcības pētīšanas komiteja lielu uzmanību bija veltījusi kāda pārliecinātas Amerikas komūnista ceļojumam uz Padomju Savienību ar nolūku tur apmesties uz pastāvīgu dzīvi ar sievu un diviem bērniem, kā arī sekām, kādas bija šim ceļojumam, kas atvēra amerikāņu komūnistam acis, ļaujot pie laika saskatīt padomju dzīves īstenību. Komitejas nolūks bija izpētīt apstākļus, kas noveduši pie šīs ģimenes liktenīgā lēmuma pārcelties uz dzīvi Padomju Savienībā no Sav. Valstīm, kā arī iepazīties ar šīs ticīgās komūnistu ģimenes vilšanās iemesliem.

1961. g. 11. maijā no Londonas ziņoja, ka kāda amerikāņu ģimene atgriežoties atpakaļ no Padomju Savienības, atsakoties no saviem plāniem par pārcelšanos uz turieni uz pastāvīgu dzīvi. 32 gadus Filadelfijas vecais dzelzceļa ierēdnis Devids P. Džonsons kopā ar savu sievu un diviem dēliem bija ceļojuši uz Padomju Krieviju organizētā tūristu grupā, ar nolūku palikt uz pastāvīgu dzīvi Padomju Savienībā. Pēc 3 dienu ilgas Ļeņingradas un Maskavas dzīves novērošanas Džonsonu illūzijas atrast tur paradīzi zemes virsū bija galīgi satriektas.

Džonsonu ģimene izšķirās labāk par atgriešanos Amerikas „kapitālisma ellē", un Senāta komitejas sēdē ģimenes galva liecināja par to, kāpēc to pievilcis komūnisms, kāpēc tas bija izšķīries pārcelties ar savu ģimeni uz Padomju Savienību, ko tas tur atrada un ko tas tagad ir nodomājis darīt.

Džonsonu pievilkušas redzamo Amerikas komūnistu lekcijas, literātūra, ko izplata ne tikai amerikāņu komūnisti, bet arī tieši Padomju sūtniecība, un kas dzīvi Padomju Savienībā tēlo rožainā gaismā. Džonsons pēc pabeigtās pamatskolas un nepabeigtas vidusskolas bija kļuvis par dzelzceļa ierēdni Filadelfijā, interesējies par Padomju Savienību un komūnismu, kļūstot par ticīgu amerikāņu komūnistu, kas arī to pamudinājis domāt par pārcelšanos uz „darba laužu paradīzi" ar visu ģimeni.

Neraugoties uz savu trūcīgo vispārējo izglītību, tas bija cītīgi nodarbojies ar marksisma - ļeņinisma studijām, un ierodoties Padomju Savienībā, tas varērēja uz katra soļa salīdzināt šo propagandu un padomju dzīves īstenību. Maskavā tam, atšķeļoties no īpaši vadītās tūristu grupas, izdevies apmeklēt pilsētas nolaistās dzīvojamo ēku daļas, kuŗas parasti ārzemniekiem nekad nerāda un redzēt patiesi atbaidošos strādnieku dzīvokļu apstākļus. Tas uzzinājis, ka labos dzīvokļus, ko rāda tūristiem, aizņēmuši tikai komūnistu partijas biedri vai to favorizētas personas. Komūnisti bijuši arī labāk apģērbušies, nekā caurmēra padomju pilsoņi, sakarā ar ko tos visai viegli varēja atšķirt no nekomūnistiem. Džonsonu pārsteidzis arī kāda melnā tirgus darbinieka piedāvājums atpirkt viņa drēbes, apavus, kreklu u. t. t., visu, ko vien tas būtu ar mieru pārdot. Džonsons nācis pie slēdziena, ka „bezšķiru sabiedrības" celšanas vietā (ko tie propagandē) tie patiesībā rada jaunas šķiru atšķirības, pie kam paši komūnisti ieņem augstākās šķiras vietu virs nekomūnistu zemākā sabiedrības slāņa. Tas arī pārliecinājies, piedzīvojot īsā laikā vairākus incidentus, kas liecinājuši, ka Padomju Savienībā komūnistu partijas biedriem (arī ārzemju komūnistiem) ir liela vara, kas ietekmē nekomūnistisko krievu visu dzīvi.

Turpinot vērot komūnistu valsts dzīves apstākļus, Džonsoni arvienu vairāk pārliecinājušies, ka tiem dzīve Padomju savienībā nebūs paciešama. Sakarā ar to tie devušies atceļā un lūguši Londonā Sav. Valstu sūtniecības aizdevumu, ar ko samaksāt biļetes atceļam uz Sav. Valstīm, jo tie nemaz nebija rēķinājušies ar atgriešanos atpakaļ no Padomju Savienības, kad tie bija izplānojuši savu dzīvi slepeni pārcelt uz Padomju Savienību.

Laikam tādēļ, ka Džonsona gadījums ir visai interesants sociāls eksperiments, kas gan tāds nav bijis ne domāts, ne plānots, bet nejauši iznācis, pateicoties tai plaisai, kāda pastāv starp komūnistu propagandas „dzeju" un dzīves īstenību Padomju Savienībā, Senāta komiteja bija veltījusi tam tik lielu ievērību. Katrā ziņā tas ir visai interesants, jo jājautā, kā gan var izskaidrot, kāpēc samērā maz izglītots un pie tam pārliecināts komūnists ir varējis un pratis saskatīt padomju dzīves īsto seju, kamēr daudz augstāki mācīti vīri akli padodas padomju propagandas varai un ļauj sevi kā naīvus mujkus izmantot šīs propagandas vajadzībām? Vai tikai tas, ka Dž. bija jāliek uz spēles sava un savas ģimenes nākotne, būtu vienīgais iemesls šai atšķirībai? Jādomā tomēr pie slēdziena, ka pie labas gribas arī ārzemniekiem, kam pilnīgi sveša ir padomju dzīve, ir iespējams ieskatīties arī tās ēnas pusēs, ja vien ir laba griba to darīt . . .

PASAULĒ NOTEICĒJI IR GARĪGIE SPĒKI

CILVĒKAM JĀRAUGĀS, LAI VIŅŠ NEPAZAUDĒTU DVĒSELI

Cik liela ir mūsu interese par kultūras jautājumiem un no kā tā vadās? Baznicā palaikam mēdz gan runāt par visu dzīves sfairu paklaušanu Kungam Kristum, pašai viņai tai laikā turpretim ieslīdot lielākā vai mazākā izolācijā — sava veida geto. Tas lielā mērā tādēļ, ka patiesībā daudzās baznīcās kungs tomēr nav Kristus, bet apgaismes laikmeta, racionālisma, ideālisma vai progresīvisma filozofija. Ārpus baznīcas — arī izteikās, kas grib imponēt un iespaidot ar augstāku vērienu — kultūras vārdu viļā mutē arī bez šī jēdziena izpratnes; te tā bieži ir kļuvusi sekla, ja ne aplama. Mēs labprāt saucamies kultūrāli cilvēki un gribam, lai mūs par tādiem uzskata; bet vai tam ir segums? Un ja nu liktos arī esam — kurp iet tad mūsu kultūras intereses un kas tām pamatā? Lieka, par šo jautājumu ir jādomā vairāk, ja pašiem nemanot negribam ieplūst masā, kuŗas vienīgā un augstākā gudrība ir dzīves standarts ,ap ko tad veido tādu kā neierobežota progresa perspektīvu mītu, kuŗš reizēm atgādina it kā reliģiju aizstājēju virsbūvi, lai neklūtu redzams, ka īsteniba viss taču norit ap vēderu, māju un automobili, jeb to pašu veco romiešu: panem et circenses! Ja šis tiešām ir pēdējais vārds mūsu civilizācijas posma mentālitātē, uzmācas jautājums, vai šī par visaugstāko turētā un daudzinātā dzīves ziņa faktiski tomēr nelīdzinās Osv. Spenglera savā laikā minētai „varžu perspektīvai"?

Uz šīm pārdomām mūs galvenā kārtā pamudināja divu nesen iznākušu grāmatu lektīra, kuŗas gribam šeit atzīmēt, bet kuŗu bagātajam saturam īsās piezīmēs, protams, iespējams tikai pieskarties. Abas tās iznākušas Eiropā — vai vienīgi sagadīšanās pēc? — proti, prof. Dr. P. Jurevičа esejas Kultūras sejas | Daugavas apgādā 1960. g. un Zentas Mauriņas eseja Divas kultūras saknes pārspiedumā Imantas apgādā 1961. gadā.

Prof. Dr. P. Jurevičа grāmata ir ļoti aktuāla taisni mūsu šejienes un tagadnes situācijā, daudz aktuālāka par simtiem rutnu un rakstu, kas jānoklausās un kuŗas dabūjam lasīt, un kas palaikam svārstās starp nekritisku seklību un apnikušu atkārtošanos. Tas, kā, piem., prof. Dr. P. Jurevičs mums parāda anglosakšu mentālitāti un viņu dzīves ideālu, būtu jāzina visiem, kas šeit negrib tikai to vien, kā klupt no viena pārpratuma uz otru. Mūsu pagātnes aktuālitāte ar individa organisko saistību savā tautā ir otrs faktors, kur mēs nevaram ignorēt profesora izteikās atziņas. Viņš ir trāpījis kā naglai pa galvu, raksturodams pieaugošo jauno paaudzi, ciktāl tā izaug bez īsta sakara ar pagātnes mantojumu un ģimenes apzināšanos: „. . . šī jaunākā paaudze izaug, neuzsūkdama sevi dabīgā kārtā ilgi kopto seno gudrību, aug bez īstās tūkstošgadīgā pieredzē pārbaudītās fundamentālās kultūras un tā kļūst, par spīti šķietamai moderrītātei, iekšēji par „mežoņiem" šā vārda sliktākā nozīmē. Galvenais, kā viņiem trūks, būs fundamentālie vērtību spriedumi, zināšana par to, kas ir labs un kas ir ļauns, kas jāciena un jāmīl, kas jāpacieš, kas jāiztur, un viss tas vēlāk arī spilgti izpaužas, un avīzes ir pilnas ar žēlošanos par kriminālitātes pieaugšanu pusaudžu vidē" (143. lp.).

Jo vairāk t. s. civilizācijas, jo mazāk, acīm redzot, var būt tomēr kultūras! Dažreiz šķiet, ka lielākie barbari ir to starpā, kas sēž pie televīzoriem, nekā tie, kuŗus šie civilizācijas labumu izmantotāji augstsirdīgi rosās palīdzēt civilizēt tumšā Āfrikā vai citā vietā (par tām, kas tādas ir citur, runājam labprāt, lai nebūtu jāredz un jārunā par savu paša gara un sirds atpalicību). Mums ir jāatšķir civilizācijas un kultūras jēdziens, jo tie nav sinonimi; te nav pat visādā ziņā jābūt savstarpējai neitrālitātei, kā to varbūt iedomājas tik ļoti še modē esošā tolerance, kas — kad pārcenšas — grib izdzēst starpību starp labo un ļauno, un otrādi — pārprastu vai apzinā jau nomirdinātu vērtību jēdzienu vārdā.

Mēs esam prof. Dr. P. Jurevičam pateicīgi arī par to, kā viņš parāda materiālistiski mechanistisko un tām līdzīgo bioloģisko teoriju aplamību (ak, kas gan viss šeit tiek bioloģijas zinātnes dogmatu vārdā sapļāpāts!), uz kuŗām balstās ateisms ar tā paveidiem. Mēs zinām, ka materiālistiskā un profāni agnosticistiskā fronte nav identificējama vienkārši tikai ar boļševismu, bet ka tā sniedzas šķērsām cauri domāšanai un dzīves ievirzei arī rietumos. Prof. Dr. P. Jurevičs saka, ka angļu zemēs, kur ārējie dzīves apstākļi ir kļuvuši stipri labi, filozofija nonākusi lielā mērā sekla pozitivisma varā (291. lp.). Nāk prātā italiešu rakstnieka Ignacio Silones vārdi: „Vairojoties ienākumam un īpašumam, pieaug tieksme uz vulgāro." Pozitīvisms no laika gala — jau pirms Konta (Comte) — pievērsies materiālismam, mechanismam un sensuālismam un viņam bijis bagāts piekritēju skaits Anglijā. Vērtīgs šai sakarā ir materijas jēguma skaidrojums, kā to, piem., atrodam nodaļā „Kāda jauna pasaules apgarotības mācība". Te lasām: „Katrā ziņā modernie fiziķi tai ziņā ir vienprātīgi, ka fizika, kas grib iztikt ar mechanistiskās determinācijas principu, savu laiku pārdzīvojusi . . . Tomēr vissvarīgākais . . . ir tas, ka var gan drīz, tā sakot, rokām taustāmi parādīt, ka ar mechanistisku determināciju nav iespējams izskaidrot . . . visas norises nedz makrofiziskā dabā, nedz cilvēku darbībā. Un ar to, patiesībā, pilnīgi pietiek, lai tad formulētu vienīgo iespējamo loģisko secinājumu . . . ja mechanisma nepietiek ,ja ļaņem palīgā arī vēl finālitāte, — tad pasaulē jābūt arī garīgiem spēkiem ar izšķirīgu nozīmi" (319. lp.). Par šiem garīgajiem spēkiem autors runā arī turpmākajā nodaļā „Statiskā un dinamiskā reliģija". Diemžēl, īsais apskats neatļauj te tuvāk kavēties. Ar to lasītājam pašam jāiepazīstas, gan paturot vērā citā vietā citēto franču domātāja Paskala izteicienu, ka pati par sevi spriedelēšana par reliģiju „nav vērts vienas stundas pūļu" (193. lp.). Tādēļ mūsu uzdevums ir nevis spriedelēt par kristietību, bet būt kristiešiem! „Mūžīgi apdraudētam, uz mirkli tikai iznirušam no neesamības, cilvēkam vajadzētu, domā Paskals, izlietot šo mirkli, lai mēģinātu nodrošināt sevi, lai glābtu sevi no mūžīgās pazušanas un par to domāt dienu un nakti. Par brīnumu sev, viņš redz ko citu" (191. lp.).

Tā — jau no šīm īsām piezīmēm — redzam, ka kultūras jautājumu apcerētājs filozofs un teologs sanāk (vai var sanākt) loti tuvu kopā un viņiem savā starpā nav jācej ģeto sēta. Kristietis var droši doties kultūras sabangotajā jūrā, un kultūras cilvēks savukārt jautāt pēc kompasiem, kas ļebūvēti kristieša kuģi, ar kuŗu viņš grib apceļot kultūras okeanus. Mēs, protams, apzināmies spriegumu ,kas pastāv un pastāvēs reliģijas un kultūras attieksmēs. Pie tam jāsaka, ka negribētos nepavisam šeit tik daudz lietot reliģijas vārdu, kā pārformulēt šo diverģences ievirzi jautājumā par kultūras stāvokli Dieva priekšā, skatot viņu šai aspektā. To, ko mēdz saukt par reliģiju — ja pasvītrojam te cilvēciskos momentus — var itin viegli arī tulkot un saprast kā paļaušanu kultūras plašākam aptvērēja jēdzienam (tā arī Mauriņai 8. lp. gadījies, pret ko mums gan jāiebilst). Mēs turpretim redzam ne citādi, kā arī kultūras lauku paļaujot mūsu un visas pasaules Raditājam; mēs nevaram nekā atlaist no Kristus suverēnitātes visās dzīves sfairās ,ieskaitot līdzi kultūru. Šeit ir tas punkts, kur mums jāsaduŗas ar atsevišķo dzīves nozaŗu un gara izpausmju autonomijas pretenzijām, kas ir tikpat vecas kā cilvēks pats. Arī abu autoru grāmatas mums to atgādina, un tas laikam šai gadījumā arī citādi nevar būt. Bet varbūt varam nobeigt ar izskaņu, kas nestāv tālu no evaņģelija domu lauka un ko šoreiz citējam no Z. Mauriņas esejas. „Civilizācijas" pārstāvjus tas, stingri ņemot, laikam nemaz neinteresētu; to izjūt tikai kultūras cilvēks, ja Mauriņa pasaka, ka neviena kultūra nevar pastāvēt bez stipriem ētiskiem pamatiem un ka kultūras īstās saknes ir — bijība un līdzcietība. „Mūsu dienās, kad ļaunais no cilvēkiem raujas ārā gan nožēlojamības, gan zvēriskuma veidā, mūsu dienās, kad reizēm vienā naktī droša māja var vērsties drupu kaudzē, laimes vainagotais tapt par ļaubu, draugs par nodevēju, brālis par naidnieku, cilvēkam jāraugās, lai viņš nepazaudētu savu dvēseli. Kas, dienu sākot un noslēdzot, sevi dzird zvanām bijības un līdzcietības zvanu, tas iekšķigi pasargāts no bojā ejas.

Kaŗam frontē ir sākums un beigas, kaŗš garīgajā plāksnē nekad nebeidzas. Kultūras kaŗš prasa visu heliocentrisko spēku mobilizāciju. Lai aizsargātu kultūras saknes, ir jānes lieli upuri, ir vajadzīgi brīvprātīgi cīnītāji un varoņi garā" (39. lp.).

Kristus laudis ir vienmēr bijuši cīnītāji par labo — šai cīņā, kur sātaniskie spēki sacēlušies pret Dievu; citādi tas arī nevar būt, jo tādu uzdevumu mēs esam saņēmuši savā baznīcā. — Mēs apsveicam šo abu grāmatu iznākšanu; kaut viņas uzvandītu dzirkstis un aizdedzinātu jaunu uguni, kur daudzkārt esam aizmiguši un aizmirsušies sekląs ērtībās un gara kūtrumā!

J. S.

SĀKAS PIEKTDIEN, 26. OKT., Patiess stāsts par komūnistu terroru, kas puspasauli nospiedis uz ceļiem.

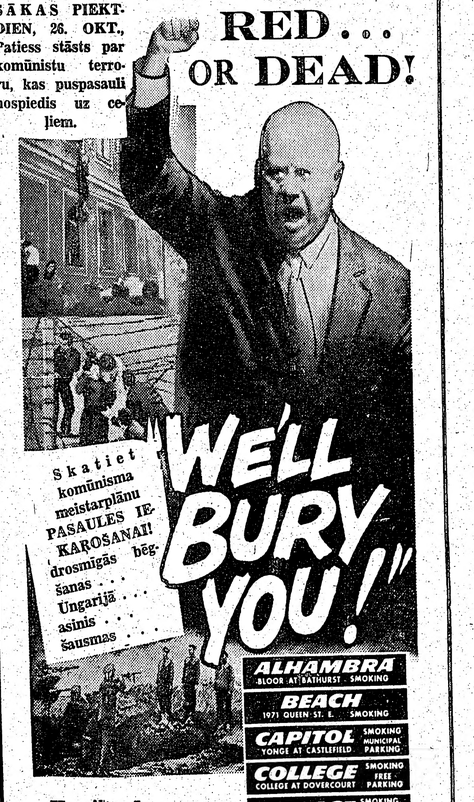

RED . . . OR DEAD!

Hamiltonā:
Palace - Roxy

Montreālā:
Strand - Empress - Chateyu
Rialto - Savoy.

ALHAMBRA BLOOR AT BATHURST SMOKING
BEACH 1971 QUEEN ST. E. SMOKING
CAPITOL YONGE AT CASTLEFIELD SMOKING MUNICIPAL PARKING
COLLEGE COLLEGE AT DOVERCOURT SMOKING FREE PARKING
PALACE DANFORTH AT PAPE SMOKING MUNICIPAL PARKING
PARKDALE 1605 QUEEN ST. W. SMOKING
PRINCE OF WALES DANFORTH-WOODBINE SMOKING FREE PARKING
RUNNYMEDE BLOOR AT RUNNYMEDE SMOKING
ST. CLAIR AT DUFFERIN SMOKING

T. ZELTIŅA LUGAS

1962. GADA

Nepūsaiti, auksti vēji,
man nav siltas villainītes" . . .

So tautās dziesmu varētu dziedāt visi trimdas latviešu amatieru ansambļi gan atsevišķi, gan kopā. Klājā norā visos vējos izdzīts, ganu bērns gaida gan siltu sauli, gan ātru vakaru un lūdzas aukstos vējus, lai nesaldē plāni segto augumu.

Interesantā T. Zeltiņa luga bija par grūtu gan lugas iestudētājam E. Jurševskim, gan visam tēlotāju ansamblim.

Autors minējis, ka lugas notikuma vieta un laiks ir visur un visos laikos. Lugas ideja, un tema to pieļauj. Bet telkšmalnā milestības krustneša Dōnžuana tēls saistās ar viņa dienvidzemes dzimteni un lugas tēli ar saviem rakstur
milas b
bojies.
Tēlot
mos ur
skatuve
ceļ. No
tēlu ps
loģijas
tuviskā
Grūti
cik spē
dāt lug
četrien
ko daž
amatie
lugu.
gribu?
kurien
prasa
kas pa
tājam
tierim,
drīz ka
mos, g
Bez
tiska
un ko
Balss
šana,
nājum
impro
savu t
dažād
rākien
Ja,
loģisk
līdzīb
bildi,
tuves
izrāde
Lai
des ie
ciešan
pārdzī
formā
stošā.
jumā
tam z
un jū
runāt
valodi
mu.
kais
vairāk
kai d
visvai
cis ar
jumā.
palīdz
Ir d
ceļu
metod
sveica
nās u
ja tas

Pēc T. Zeltiņa lugas bija par grūtu gan lugas iestudētājam E. Jurševskim, gan visam tēlotāju ansamblim.

Autors minējis, ka lugas notikuma vieta un laiks ir visur un visos laikos. Lugas ideja, un tema to pieļauj. Bet telkšmalnā milestības krustneša Dōnžuana tēls saistās ar viņa dienvidzemes dzimteni un lugas tēli ar saviem

Šo tautās dziesmu varētu dziedāt visi trimdas latviešu amatieru ansambļi gan atsevišķi, gan kopā. Klājā norā visos vējos izdzīts, ganu bērns gaida gan siltu sauli, gan ātru vakaru un lūdzas aukstos vējus, lai nesaldē plāni segto augumu.

Interesantā T. Zeltiņa luga bija par grūtu gan lugas iestudētājam E. Jurševskim, gan visam tēlotāju ansamblim.

Autors minējis, ka lugas notikuma vieta un laiks ir visur un visos laikos. Lugas ideja, un tema to pieļauj. Bet telkšmalnā milestības krustneša Dōnžuana tēls saistās ar viņa dienvidzemes dzimteni un lugas tēli ar saviem

F. Rozav
FUNERAL DIRECTOR

APBEDISANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

DABAS SKAISTUMA IEMŪŽINĀTĀJS

OTTO GREBŽES GLEZNU SKATE TORONTO

Šķiet, nav nejaušība, ka Otto Grebže savu darbu izstādes atklāšanu izvēlējies vienā no skaistākiem gada laikiem — rudenī, lapkritī. Šis dabas krāšņums atspoguļojās visā pilnībā arī daudzos viņa izstādītos darbos. Daudzi no šiem darbiem kā skatītājam, tā pašam mākslinlekam, lai arī svešumā darināti, — atgādina daudz ko līdzīgu ar mūsu dzimteni Latviju.

Visu to varēja vērot lielais viesu pulks svētdien, 21. oktobrī, mākslinieka darbu skatē Torontō.

No krāšņā gleznu klāsta eļļā pārsvarā ainavas visos gada laikos: pavasarī, vasarā, rudenī un ziemā. Redzami, protams, arī viņam tik tuvie ūdeņi un pukes. Šoreiz pārsvarā rozes, gan baltas, un gan sarkanas, tik bagātā krāsu ziedā, ka tās runā bez vārdiem.

O. Grebžes krāsu kombinācijas, gaismas un ēnu rotaļas ir dzīvas un patikamas. Tas sakāms arī par lielo gleznu „Sulu laikā", ko O. Grebže dāvinājis Latviešu nacionālai apvienībai Kanadā kā veltī Kanadas ministru prezidentam.

Savu bagāto gleznu klāstu mākslinieks Nujorkas latviešu saimei nodomājis parādīt, sākot ar 2. novembri, French Art Center telpās Nujorkā. Izstāde ilgs vienu nedēļu.

E. Alka

ABSTRAKTĀ MĀKSL
UZTVER

DAŽAS PSIHOLOĢISKA

Mākslas parādības visos laikos ir pavadījuši apcerējumi un diskusijas, jo blakus tām, kā vidūtāji starp mākslu un tās uztvērēju, ir gājuši domātāji, kas centušies mākslu izprast un noskaidrot. Sevišķi spraigas tās kļuvušas laikmetu maiņās, kad jauni strāvojumi meklē jaunus paņēmienus daiļrades darbā. Mākslas vēsturnieki šīni apstākļi saskata attīstības progresu. Nav šaubu, līdz tagadējam modernismam tas tiešām tā ir bijis. Ar ko gan agrākie mākslas virzieni atšķiras viens no otra? Ja uzmetam kaut paviršu skatu, redzam, pārmaiņas notikušas tikai mākslinieciskajā izteiksmē un daļēji vielas izvēlē. Bet cauri visiem šiem jauninājumiem skaidri jaušams kāds nemainīgs mākslas kodols, kāda kontinuitāte, kas daudzus darbus nesusi cauri gadu simteņiem. Šī parādība jāuzskata par mākslas būtisko pusi visos tās novados — rakstniecībā, glezniecībā, tēlniecībā u.t.t.

Bet ja apstājamies pie tagadējās mākslas abstraktā virziena, pie tās saukļiem un deklarācijām, tad nepārprotami jākonstatē, ka šie jauno ceļu meklētāji vērsas pret pašu mākslas būtību, var būt paši to neapzinoties. Abstraktā māksla grib būt tīra no „literātūras". Krāsās un līnijās neesot jāmeklē intellektuāla jēga, tur skatāms tikai mākslinie
ciskai
jau
mākslu
tārās
arī ba
slu m
to ie
vēks
bai.
rastō
nepor
arī b
jēdzie
gri ņ
nojum
Nu
mākslu
trūkst
atbriv
un ko
biem
un ko
gi ta
Bet r
ģiskā
krāsu
tuvāk
krāsu
ģiski

1.

Vis
mākslu
žas a
niecīt
mākslu
tiecīg
doto
cilvēk
balsi

...KIJAS PROBLĒMAS

...Čehokā neusi...lava...skai...

No...ar...nēr ...ari ...ias" ...stal...alina ...No ...mei...alvas ...divi ...n mi...

...stā...iegls. ...n Če...ļecis ...slavu ...ēriāla ...a ga...jusies ...tiska...ā. Če...u dzi...r bija (ka...ūnisti ...ārvēr...ar at...stīm). ...pirms ...kai 37 ...ši par ...mūnis...uzde...otājus, ...ļiet no ...uz ...ā iero...echijā ...ivības, ...mniem. ...ojoties ...tem. ...iru arī ...tri iz...us pār...gu un ...u reži...rts Če...s nekā ...45 ko...ga...ar Ri...kali, ...ģērbu...ēr Mas...ekotles ...nieku" ...ujlisks" ...literā...a „pēc ...c satu...a!). Uz ...izrādot ...vā. ...čechi, ...rietu...Rietum...ra ter-

rors esot sagatavojis zemi komūnistiem Čechijā: pēc Minchenes rūgtajiem piedzīvojumiem 1938. gadā čechi vairs necerot uz rietumu palīdzību . . . un raugoties uz austrumiem pēc palīga.

Pagātnes kļūdas ir bieži liktenīgas, nelabojamas. Rietumu demokratiju politikā tāda kļūda bija bēdīgi slavenā Minchenes vienošanās starp Hitleru un Čemberlenu, kas iznīcināja čechu nacionālo inteliģenci un iegrūda Čechiju komūnisma rokās. Bet pēdējā laikā bieži uzmācas bažas, vai rietumu sabiedrotie neatkārtos līdzīgu kļūdu Berlīnē? . . .

Ģenerālim de Gollam un Dr. Adenaueram ir izdevies nodzēst vienu sena nacionāla naida uguns-kuru Eiropā: naids starp franču un vāciešiem liekas zudis. Franči man stāsta, ka noteikti pretvācisks noskaņojums esot sastopams vienīgi šovinistisko nacionālistu aprindās, pie tam galvenokārt pirmā, bet ne otrā pasaules kara dalībnieku paaudzē (kaut gan varētu gaidīt pretējo!). Pēdējie pēc pārdzīvotām šausmām par visu vairāk vēloties mieru — un līdz ar to saprašanos ar Vāciju, jo tie cerot, ka vācu un franču draudzība spēšot nodrošināt mieru Eiropā. Bet kas nodzēsīs slavu (poļu un čechu) naida liesmas pret vāciešiem? Hitlera neprātīgā politika ir saniknojusi visu Eiropu pret vācu tautu: vairākām vācu paaudzēm būs tādēļ jācieš. Rietumu politiskajiem vadoņiem stāv priekšā grūtais uzdevums ne tikai cīnīties ar komūnisma agresiju, bet arī atrisināt daudzas sarežģītas problēmas, kas ir saistītas ar dažādu tautu pretējām interesēm un ieskatiem.

A. A.

H. Roxas
FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS,

467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

- Roxy

...press -
...Chateyu
Savoy.

T. ZELTIŅA LUGAS LIELĀ ILŪZIJA PIRMIZRĀDE

1962. GADA 20. OKTOBRĪ TORONTO

Nepūšaiti, auksti vēji,
man nav siltas villainītes" . . .

Šo tautas dziesmu varētu dziedāt visi trimdas latviešu amatieru ansambļi gan atsevišķi, gan kopā. Klajā norā visos vējos izdzīts, ganu bērns gaida gan siltu sauli, gan ātru vakaru un lūdzas aukstos vējus, lai nesaldē plāni segto augumu.

Interesantā T. Zeltiņa luga bija par grūtu gan lugas iestudētājam E. Jurševskim, gan visam tēlotāju ansamblim.

Autors minējis, ka lugas notikuma vieta un laiks ir visur un visos laikos. Lugas ideja un tema to pieļauj. Bet teiksmainā milestības krustnesa Donžuana tēls saistās ar viņa dienvidzemes dzimteni un lugas tēli ar saviem raksturojumiem ar laiku, kad cīgs, bet grūti atrast attaisnojumu, milas bruņinieks dzīvojis un darbojies.

Tēlotāji ir laikmetīgos kostīmos un dekorātora E. Krūmiņa skatuves ietērps tos skaisti izceļ. Novārtā atstāta šo krāšņo tēlu psiholoģija un šis psiholoģijas izpausme un apdare skatuviskā formā.

Grūti ticēt, vai tēlotāji, lai arī cik spējīgi viņi būtu, var izstrādāt lugas raksturus, vadoties no četriem uzdotiem jautājumiem, ko dažs lugu sagatavotājs diktē amatieru ansamblim, sākot kādu lugu. — „Kas es esmu? Ko es gribu? No kurienes es nāku? Uz kurieni es eju?" Šie jautājumi prasa no tēlotāja plašu fantaziju, kas parasti neprofesionālam tēlotājam nav tik vingrināta kā aktierim, kas teātrī pavada gandrīz katru dienu gan vingrinājumos, gan izrādēs.

Bez tā aktieŗa pūrā ir sistēmatiska skatuves paidagogu vadīta un kontrolēta izglītības baze. — Balss vingrinājumi, kustības, ķermeņa technika, dejas, paukošana, akrobatika, izrunas vingrinājumi, nebeidzamas bezvārdu improvizācijas (katru dienu par savu temu) un atsevišķi skati no dažādām lugām ar vienu vai vairākiem partneriem.

Ja, analizējot lomu, tēlotājs ar loģisku domāšanu un gribas palīdzību var atrast arī loģisku atbildi, tad loģika vien vēl nav skatuves tēls un loģika vien vēl nav izrāde.

Lai šo četru jautājumu atbildes ietērptu skatāmā tēlā, nepieciešams analizējuma skatuviskais pārdzīvojums, atdots skatuves formā, — tēla raksturam atbilstošā runā, mēmo spēļu piepildījumā un lielā prasmē pielietotam zemtekstam. Tas ir: domas un jūtas, kas darbojas pirms izrunātās frazes. Visu to skatuves valodā sauc par tēla iemiesojumu. Šis process lomā visgrūtākais un prasa no tēlotāja visvairāk. Amatieŗu trupās pa lielākai daļai šī darba faze atstāta visvairāk novārtā. Tā tas notiek arī T. Zeltiņa lugas iestudējumā. Iemiesojums padots bezpalīdzības paspīlumā!

Ir dzirdēts un lasīts par jaunu ceļu meklējumiem un jaunām metodēm teātŗa mākslā. Viss apsveicams un atzīstams, kas maina un virzās jaunās gultnēs, — ja tas ir lietpratīgs un mērķtiecīgiskais skaistums. Tādu pieeju jau sen pazīstam kā mākslu mākslai, kas noraida visas utilitārās tendences. Bet dzirdamas arī balsis, kas saka, ka par mākslu mākslai vairāk runājot, nekā to ievērojot. Jo mākslu taču cilvēks radījis kādai savai vajadzībai. Ja tā nebūtu radusies, nerastos arī māksla. Vai tas vien nenorāda uz kādu tendenci, lai arī tīri garīgā plāksnē? Tātad jēdzienam mākslu mākslai, stingri ņemot, trūkst loģiska attaisnojuma.

Nu ir noticis tā, ka abstraktie mākslinieki, neievērojot dažus trūkumus savos uzskatos, gribot atbrīvoties no visām tendencēm un konvencijām, no saviem darbiem izmetuši visu intellektuāli un konkrēti tveramo ķēgu, līdzīgi tam, kā tas notiek mūzikā. Bet mūzika pēc savas psiholoģiskās dabas ir abstrakta, bet ne krāsu un līniju māksla. Lai to tuvāk izgaismotu, salīdzinājim krāsu un skaņu fiziski un psiholoģiski būtisko pusi.

1. KRĀSAS UN SKAŅAS.

Visās mākslās, izņemot vārdu mākslu, izteiksmes formas izpaužas ar fiziskās pasaules starpniecību: mūzika skaņās, tēlotāja māksla krāsās un līnijās vai attiecīgi konturējot (ierobežojot) doto materiālu (tēlniecība), cilvēka ķermeņa kustībās un balsi (teātris un balets) utt. Tātad, katrai mākslas nozarei savs raksturīgs, tā sakot, dabas nolikts fiziskais novads, kurā tā var pilnvērtīgi izpausties. Ja kāda māksla tiecas ignorēt šo dabas likumu, neizbēgams formu sajukums, izteiksmes nepilnība, neskaidrība, pat bezjēdzība. Vienkāršs skatītājs gluži intuitīvi mākslu grib skatīt šī likuma vadīts. Tam, kā to redzēsim, dziļi iesakņojies pamats. Ja kādu mākslas parādību viņš nevar aptvert tādā skatījumā, tā viņam nepieņemama, neskaŗ ne emocijas, ne intellektu. Tā viņš skatās uz abstrakto gleznieciību un tēlniecību. Tās ignorē savas fiziskās pasaules novadu ,pirmā daļēji, bet otrā pavisam.

Šie fiziskie noteikumi mākslas norisi šķiro laikā un telpā. Tas nav mechanisks dalījums, bet saistīts ar cilvēka psihofizisko struktūru ne tikai mākslas uztverē, bet vispār fiziskās pasaules skatīšanā. Tātad arī šī ir dabas likumība. Vienīgā mākslas nozare, kur laiks un telpa saplūst vienā izteiksmes vienībā, ir teātris, resp. opera un balets. Visas pārējās mākslas runā vai nu laikā vai telpā. Glezna tveŗama telpā, mūzika laikā. Mūzika — organizētu skaņu plūdums, glezna — statisks moments, lai arī tur dažreiz varam jaust spraigu dinamiku resp. kustību. Bet šī kustība nerit pašā gleznā, tikai skatītāja uztverē, kad dotais moments izraisījis asociāciju virkni pēc pieredzes dzīvē un dabā. Taču šo dinamiku skatītājs izjutis tikai tad, ja darbā ietilpinātās formas būs mākslinieciski pārdzīvotas, tvertas istā momentā un izsauks attiecīgo asociāciju un priekšstatu virkni. Skatītājam tas ir pa daļai neapzināts process, vairāk izjūtams, nekā intellektuāli tveŗams.

Mākslu atšķiŗība laikā un telpā nosaka arī izteiksmes līdzekļu fizisko dabu. Skaņa — gaisa vibrācija. Krāsa — sarkans, zils, zaļš . . . — abstrakti, nedefinējami jēdzieni, jaužami tikai pieredzē. Liekas savādi, ka skaņa, konkrēta parādība, atļauj radīt mūziku, ko uzskatām par abstraktu mākslu, bet abstraktās gleznas skatītājs negrib atzīt par pilnvērtīgām. Kāds tam izskaidrojums? Skaņas uztveram ar dzirdi, krāsas ar redzi. Šīm divi skaņām, atšķiŗīga uztveres psiholoģija, kas ļoti nozīmīga mākslas izpratnē. Uztverot skaņas dabā un dzīvē, tās nesaistās ar konkrētiem priekšmetiem, vai var ar tiem nesaistīties, ja daudz, tad pēc pieredzes izsauc priekšstatu. Putnu, pašu neredzot, pazīstam pēc dziesmas. Ar krāsām tas citādi. Krāsa, ja to sastopam dabā vai pielietotu dzīvē, nedalāmi saistīta ar priekšmetu resp. konkrētām līnijām. Tas atkal ir dabas likums, ar ko cilvēks mūžu mūžos saaudzis. Var, protams, runāt par vienas vai otras krāsas iespaidu vai to kombinācijām, bet mākslinieciskajā izteiksmē tam tikai daļēja nozīme.

Skaņai, resp. balsij, iepretim krāsām vēl viena raksturīga atšķiŗība, proti, ar balsi var izteikt emocijas, ar krāsu nē. Pat kustoņi spējīgi izteikt izjūtas. Mēs ļoti labi atšķiŗam, kad suns rej dusmās, kad priekā. Krāsas var izsaukt zināmas noskaņas ieviržī, atkarībā no individuālām skatītāja krāsu uztveres spējām, bet nekad to pārdzīvojumu, ko, varbūt, izjutis krāsu devējs mākslā. Pēc šīs noskaņas ievirzes krāsas šķiro aukstās un siltās, tumšās un gaišās. Zināmu noskaņu var radīt arī krāsu kombinējumi, piem., zaļš un sarkans, blakus nolikti, dod citādu iespaidu nekā sarkans un dzeltens. Tas ir viss, ko bezpriekšmetiga krāsa var dot. Ja kāds skatītājs šos vispārīgos iespaidus spēj padziļināt ar iztēles palīdzību, tad tā ir reta, individuāla parādība, kas saistīta ar kādu specifisku dvēseles ievirzi.

Ja, kā konstatējām, skaņu iespaidiem lielāka nozīme emociju izteiksmē, tad tomēr no tā nevar secināt redzes mazvērtību. Tai ir cits, ne mazāk svarīgs uzdevums, mākslas uztverē, varbūt, vēl nozīmīgāks. Ar redzi uztverot priekšmetus, apjaužam to kontūras resp. līnijas. Citiem vārdiem, visu skatāmo fizisko pasauli redzam līnijās. Skaņu iespaidam abstrakts raksturs, redze ar priekšmetu kontūrām dod tikai konkrētas uztveres. Tas arī dabas likums, kam glezniecībā ļoti liela nozīme. Konkrēti skatāmo priekšmetu līnijas apņem krāsu plankumus. Tātad, krāsas vienmēr ir dotas kopā ar līnijām. Uztvertajiem krāsu — līniju laukumiem (priekšmetiem) vienmēr noteikta jēga ,kas pēc vajadzības, lietderības un citiem apstākļiem iesaistās mūsu domās, izjūtās un rīcībās. Gan arī abstraktajās gleznās krāsu plankumi norobežojas līnijām, bet tām taču nav konkrētas vērtības. Visam tādas gleznas efektam jābalstās vienīgi uz krāsu iespaidu, kas, kā redzējām, nekad nevar būt visai dziļš. Ja daudz, skatītājam vairāk vai mazāk pamielo gaŗām slidošu skatu. Krāsu plankumi vien skatītājam neierosina to psihisko mechanismu, kam tie domāti. Lai to panāktu, visos pamatos jāpāraudzina, jāpārveido cilvēka tūkstošgadīgā konkrētā lietu skatīšana. Krāsu uztvere jādabū tikpat abstrakta kā skaņu.

Ir viens apstāklis, kas, varbūt, varētu pastiprināt krāsu plankumu iespaidu, proti, līniju ritms. Bet, kā rādās, abstraktie gleznotāji tieši vairās no tā. Līniju ritmiem, arī pat bez krāsām, ir mākslinieciskas izteiksmes nozīme. To rāda ornaments un ritmiskās līnijas vecās skolas gleznās. Šis moments vismaz aistētiski vērtīgs, bet krāsu abstrakcijas būtību tas negroza.

Ar teikto ir skicēti primarie krāsu un līniju psiholoģiskie pamati, uz kuŗiem balstās mākslinieciskā izteiksme. Lai neceltos pārpratumi, jāpiebilst, ka, uzsveŗot priekšmetu nepieciešamību gleznā, nav domāti to fotografiskie atveidi. (Tad jau gleznieciba nebūtu vajadzīga.) Gleznā var arī pilnīgi neizveidot priekšmeta kontūras, tomēr tām jābūt tādām, lai rastos nepārprotama nojēga. Mākslinieciskai izteiksmei briva vaļa, bet tas nenozīmē patvaļu, sekošanu katrai iedomai, ignorējot zināmas psiholoģiskas likumības. Bet tuvāk par to citā reizē.

Kārlis Upatnieks

Biruta Senkēviča

RUDENS

Līk, jau liepām lapas bālē,
Apse sarkst un skumji šalc.
Mākoņ's smagi aizpeld tālē,
Klusās norās vītums dveš.

Sirds, ir tevī rudens krājies, —
Vai vēl pavasari slēpi? —
Laiks rit tālāk neapstājies —
Piebeŗ skumjām dzīves klēpi . . .

Visvalža Geduļa debija Ņujorkā

Šestdiena, 20. oktobris, bija viens no šā gada iezīmīgākiem notikumiem Ņujorkas latviešu mūzikas dzīvē. Bass - baritons Visvaldis Gedulis koncertēja - debitēja Carnegie Recital zālē. Latviešu mūzikas miļotāju saimei Geduļa vārds ir pazīstams, jo mākslinieks ir raženi izmantojis savu trimdas laiku, piedalīties dažādos koncertos gan vecajā, gan arī jaunajā kontinentā, — taču šī bija pirmā reizē, kad dziedonis uzdrošinājās viens pats dot koncertu internacionāli respektētā auditorijā.

Liekas — paši mākslinieki vislabāk izprot, cik nozīmīgs notikums koncertēt metropoles respektētās auditorijās, salidzinājumā ar provinci, vai mazāk pazīstamām telpām. Lai cik savādi tas arī būtu, jo mākslinieks ir taču tas pats. mūzika tā pati un bieži pat daļa klausītāju tie paši, — un tomēr — pastāv ļoti liela starpība. Kā viens no galvenākiem iemesliem ir minams, ka ievērojamās auditorijās tanis pašos techniskos un akustiskos apstākļos koncertē neskaitāmi internacionāli ievērojami, gan arī mazāk pazīstami mākslinieki, kādēļ kompetentam klausītājam vai kritiķim paliek vistīrākais vērtējums par koncertētāja spējām. Šis faktors arī darbojas pretēja virzienā, jo neviens mākslinieks nespēj pats sevi patiesi novērtēt, parasti būdams vai nu pārspīlēti labās vai sliktās domās par sevi. Šāda veida koncerts ir kā milzigi iespaidīgas ugunskristības, zināma veida „būt vai nebūt" savas sūtības priekšā.

Visvaldis Gedulis bija ļoti rūpīgi un stilistiski izsvērti izvēlējies savu plašo programmu. Repertuāru pārstāvēja gan klasiķi, gan laikmetīgi komponisti ar dziesmām un operu ārijām. No latviešu kompozicijām Gedulis bija izvēlējies E. Dārziņa, J. Medina, A. Kalniņa un B. Skultes darbus, no kuŗiem recenzentam vislabāk patika silti un izjusti atskaņotās divas E. Dārziņa dziesmas — „Jaunībai" un „Vēl tu rozes plūc". Latviešu operāriju priekšnesumā būtu atzīmējams pirmatskaņojums „Dievlodziņa dziedājums" no B. Skultes operas „Vilkaču mantiniece". No Šūberta dziesmām izcēlās „Der Doppelgaenger", kuŗu solists izpildīja ar pārliecinošu Šūberta tulkojumam atbilstošu ekspresiju un nevainojamu dikciju.

Vakara izcilākais sniegums bija nesen mirušā anglu komponista R. Vaughan Williams četras dziesmas no „Ceļojuma dziesmu" cikla. Dziedoņa priekšnesums bija brīvi plūstošs, pārliecinošs.

Visvaldis Gedulis nevar lepoties ar lielu un plašu balss diapazonu, nedz arī ar kāpinātu dramatisku pārdzīvojumu, kas basa - baritona repertuārā ir bagātīgā izvēlē, bet tas, kas Gedulis ir, to viņš pasniedz tik izsmalcinātā veidā, ka klausītājs viņu iemīļos un vēlēsies dzirdēt atkal. Geduļa balsij ir lirisks un samtains tembrs un viņa personība rada siltu kontaktu ar klausītājiem, viņš ir tīrs mūziķis un viņa skatuviskā stāja tik simpātiska un kultūrāla, priekšnesums tik vienkāršs un dabīgs, ka daudzi mūsu dziedoņi no tā varētu mācīties. Tas ir nepārspīlēts, cilvēcisks, nesamākslots, vienkāršs un silts. Te ir mākslinieks, kas tīri muzicē, bez iebkādiem teātriem efektiem, ļaujot runāt tikai savai mākai un pašai mūzikai.

Koncerta pavadījumus veica pianists Anatolijs Ērzkalns, kas atkal lieku reizi sevi parādīja kā respektējamu un rutinētu profesionālu mūziķi. Varbūt atsevišķās dziesmās, ņemot vērā solista balss amplua, pavadījums varēja būt vairāk klusināts.

Koncerts bija ļoti labi apmeklēts. Piedevas. Ziedi.

Dzidris Treimanis

ABSTRAKTĀ MĀKSLA SKATĪTĀJA UZTVERĒ

DAŽAS PSIHOLOĢISKAS PIEZĪMES

Mākslas parādības visos laikos ir pavadījuši apcerējumi un diskusijas, jo blakus tām, kā vidūtāji starp mākslu un tās uztvērēju, ir gājuši domātāji, kas centušies mākslu izprast un noskaidrot. Sevišķi spraigas tās kļuvušas laikmetu maiņās, kad jauni strāvojumi meklē jaunus paņēmienus daiļrades darbā. Mākslas vēsturnieki šini apstākļi saskata attīstības progresu. Nav šaubu, līdz tagadējam modernismam tas tiešām tā ir bijis. Ar ko gan agrākie mākslas virzieni atšķiras viens no otra? Ja uzmetam kaut paviršu skatu, redzam, pārmaiņas notikušas tikai mākslinieciskajā izteiksmē un daļēji vielas izvēlē. Bet cauri visiem šiem jauninājumiem skaidri jaužams kāds nemainīgs mākslas kodols, kāda kontinuitāte, kas daudzus darbus nesusi cauri gadu simteņiem. Šī parādība jāuzskata par mākslas būtisko pusi visos tās novados — rakstniecībā, gleznieciba, tēlniecībā u.t.t.

Bet ja apstājamies pie tagadējās mākslas abstraktā virziena, pie tās saukļiem un deklarācijām, tad nepārprotami jākonstatē, ka šie jauno ceļu meklētāji vēršas pret pašu mākslas būtību, varbūt paši to neapzinoties. Abstraktā māksla grib būt tīra no „literātūras". Krāsās un līnijās neesot jāmeklē intellektuāla jēga, tur skatāms tikai mākslinieciskais skaistums. Tādu pieeju jau sen pazīstam kā mākslu mākslai, kas noraida visas utilitārās tendences. Bet dzirdamas arī balsis, kas saka, ka par mākslu mākslai vairāk runājot, nekā to ievērojot. Jo mākslu taču cilvēks radījis kādai savai vajadzībai. Ja tā nebūtu radusies, nerastos arī māksla. Vai tas vien nenorāda uz kādu tendenci, lai arī tīri garīgā plāksnē? Tātad jēdzienam mākslu mākslai, stingri ņemot, trūkst loģiska attaisnojuma.

Nu ir noticis tā, ka abstraktie mākslinieki, neievērojot dažus trūkumus savos uzskatos, gribot atbrīvoties no visām tendencēm un konvencijām, no saviem darbiem izmetuši visu intellektuāli un konkrēti tveramo ķēgu, līdzīgi tam, kā tas notiek mūzikā. Bet mūzika pēc savas psiholoģiskās dabas ir abstrakta, bet ne krāsu un līniju māksla. Lai to tuvāk izgaismotu, salīdzinājim krāsu un skaņu fiziski un psiholoģiski būtisko pusi.

1. KRĀSAS UN SKAŅAS.

Visās mākslās, izņemot vārdu mākslu, izteiksmes formas izpaužas ar fiziskās pasaules starpniecību: mūzika skaņās, tēlotāja māksla krāsās un līnijās vai attiecīgi konturējot (ierobežojot) doto materiālu (tēlniecība), cilvēka ķermeņa kustībās un balsi (teātris un balets) utt. Tātad, katrai mākslas nozarei savs raksturīgs, tā sakot, dabas nolikts fiziskais novads, kurā tā var pilnvērtīgi izpausties. Ja kāda māksla tiecas ignorēt šo dabas likumu, neizbēgams formu sajukums, izteiksmes nepilnība, neskaidrība, pat bezjēdzība. Vienkāršs skatītājs gluži intuitīvi mākslu grib skatīt šī likuma vadīts. Tam, kā to redzēsim, dziļi iesakņojies pamats. Ja kādu mākslas parādību viņš nevar aptvert tādā skatījumā, tā viņam nepieņemama, neskaŗ ne emocijas, ne intellektu. Tā viņš skatās uz abstrakto gleznieciību un tēlniecību. Tās ignorē savas fiziskās pasaules novadu ,pirmā daļēji, bet otrā pavisam.

Šie fiziskie noteikumi mākslas norisi šķiro laikā un telpā. Tas nav mechanisks dalījums, bet saistīts ar cilvēka psihofizisko struktūru ne tikai mākslas uztverē, bet vispār fiziskās pasaules skatīšanā. Tātad arī šī ir dabas likumība. Vienīgā mākslas nozare, kur laiks un telpa saplūst vienā izteiksmes vienībā, ir teātris, resp. opera un balets. Visas pārējās mākslas runā vai nu laikā vai telpā. Glezna tveŗama telpā, mūzika laikā. Mūzika — organizētu skaņu plūdums, glezna — statisks moments, lai arī tur dažreiz varam jaust spraigu dinamiku resp. kustību. Bet šī kustība nerit pašā gleznā, tikai skatītāja uztverē, kad dotais moments izraisījis asociāciju virkni pēc pieredzes dzīvē un dabā. Taču šo dinamiku skatītājs izjutis tikai tad, ja darbā ietilpinātās formas būs mākslinieciski pārdzīvotas, tvertas istā momentā un izsauks attiecīgo asociāciju un priekšstatu virkni. Skatītājam tas ir pa daļai neapzināts process, vairāk izjūtams, nekā intellektuāli tveŗams.

Mākslu atšķiŗība laikā un telpā nosaka arī izteiksmes līdzekļu fizisko dabu. Skaņa — gaisa vibrācija. Krāsa — sarkans, zils, zaļš . . . — abstrakti, nedefinējami jēdzieni, jaužami tikai pieredzē. Liekas savādi, ka skaņa, konkrēta parādība, atļauj radīt mūziku, ko uzskatām par abstraktu mākslu, bet abstraktās gleznas skatītājs negrib atzīt par pilnvērtīgām. Kāds tam izskaidrojums? Skaņas uztveram ar dzirdi, krāsas ar redzi. Šīm divi skaņām, atšķiŗīga uztveres psiholoģija, kas ļoti nozīmīga mākslas izpratnē. Uztverot skaņas dabā un dzīvē, tās nesaistās ar konkrētiem priekšmetiem, vai var ar tiem nesaistīties, ja daudz, tad pēc pieredzes izsauc priekšstatu. Putnu, pašu neredzot, pazīstam pēc dziesmas. Ar krāsām tas citādi. Krāsa, ja to sastopam dabā vai pielietotu dzīvē, nedalāmi saistīta ar priekšmetu resp. konkrētām līnijām. Tas atkal ir dabas likums, ar ko cilvēks mūžu mūžos saaudzis. Var, protams, runāt par vienas vai otras krāsas iespaidu vai to kombinācijām, bet mākslinieciskajā izteiksmē tam tikai daļēja nozīme.

Skaņai, resp. balsij, iepretim krāsām vēl viena raksturīga atšķiŗība, proti, ar balsi var izteikt emocijas, ar krāsu nē. Pat kustoņi spējīgi izteikt izjūtas. Mēs ļoti labi atšķiŗam, kad suns rej dusmās, kad priekā. Krāsas var izsaukt zināmas noskaņas ieviržī, atkarībā no individuālām skatītāja krāsu uztveres spējām, bet nekad to pārdzīvojumu, ko, varbūt, izjutis krāsu devējs mākslā. Pēc šīs noskaņas ievirzes krāsas šķiro aukstās un siltās, tumšās un gaišās. Zināmu noskaņu var radīt arī krāsu kombinējumi, piem., zaļš un sarkans, blakus nolikti, dod citādu iespaidu nekā sarkans un dzeltens. Tas ir viss, ko bezpriekšmetiga krāsa var dot. Ja kāds skatītājs šos vispārīgos iespaidus spēj padziļināt ar iztēles palīdzību, tad tā ir reta, individuāla parādība, kas saistīta ar kādu specifisku dvēseles ievirzi.

Ja, kā konstatējām, skaņu iespaidiem lielāka nozīme emociju izteiksmē, tad tomēr no tā nevar secināt redzes mazvērtību. Tai ir cits, ne mazāk svarīgs uzdevums, mākslas uztverē, varbūt, vēl nozīmīgāks. Ar redzi uztverot priekšmetus, apjaužam to kontūras resp. līnijas. Citiem vārdiem, visu skatāmo fizisko pasauli redzam līnijās. Skaņu iespaidam abstrakts raksturs, redze ar priekšmetu kontūrām dod tikai konkrētas uztveres. Tas arī dabas likums, kam glezniecībā ļoti liela nozīme. Konkrēti skatāmo priekšmetu līnijas apņem krāsu plankumus. Tātad, krāsas vienmēr ir dotas kopā ar līnijām. Uztvertajiem krāsu — līniju laukumiem (priekšmetiem) vienmēr noteikta jēga ,kas pēc vajadzības, lietderības un citiem apstākļiem iesaistās mūsu domās, izjūtās un rīcībās. Gan arī abstraktajās gleznās krāsu plankumi norobežojas līnijām, bet tām taču nav konkrētas vērtības. Visam tādas gleznas efektam jābalstās vienīgi uz krāsu iespaidu, kas, kā redzējām, nekad nevar būt visai dziļš. Ja daudz, skatītājam vairāk vai mazāk pamielo gaŗām slidošu skatu. Krāsu plankumi vien skatītājam neierosina to psihisko mechanismu, kam tie domāti. Lai to panāktu, visos pamatos jāpāraudzina, jāpārveido cilvēka tūkstošgadīgā konkrētā lietu skatīšana. Krāsu uztvere jādabū tikpat abstrakta kā skaņu.

Ir viens apstāklis, kas, varbūt, varētu pastiprināt krāsu plankumu iespaidu, proti, līniju ritms. Bet, kā rādās, abstraktie gleznotāji tieši vairās no tā. Līniju ritmiem, arī pat bez krāsām, ir mākslinieciskas izteiksmes nozīme. To rāda ornaments un ritmiskās līnijas vecās skolas gleznās. Šis moments vismaz aistētiski vērtīgs, bet krāsu abstrakcijas būtību tas negroza.

Ar teikto ir skicēti primarie krāsu un līniju psiholoģiskie pamati, uz kuŗiem balstās mākslinieciskā izteiksme. Lai neceltos pārpratumi, jāpiebilst, ka, uzsveŗot priekšmetu nepieciešamību gleznā, nav domāti to fotografiskie atveidi. (Tad jau gleznieciba nebūtu vajadzīga.) Gleznā var arī pilnīgi neizveidot priekšmeta kontūras, tomēr tām jābūt tādām, lai rastos nepārprotama nojēga. Mākslinieciskai izteiksmei briva vaļa, bet tas nenozīmē patvaļu, sekošanu katrai iedomai, ignorējot zināmas psiholoģiskas likumības. Bet tuvāk par to citā reizē.

Kārlis Upatnieks

Jānis Andrups.

Dzejnieka izaugšana

Andrejs Eglītis piecdesmitgadnieks

Andrejs Eglītis. Niklava Strunkes zīmējums

Kad bruņoto vilcienu pulka instruktoru rotā uzņemtos kareivjus sarindoja pēc augumiem, es atrados blakus gaišmatainam jauneklim, kas ierindā stāvēja kā saspriegta atspere, bet brīvajās stundās staigāja ar noliektu galvu pa viņam vienam redzamiem ceļiem.

Tas bija Andrejs Eglītis, kuŗa ieiešana latviešu literātūrā tad vēl nebija ņotikusi, bet kas tagad jau divdesmitpiecus gadus tajā ieņēmis pavisam atšķirigu vietu. Jau pirms tam, autoru vēl personīgi nepazīdams, biju lasījis kādas redakcijas manuskriptu krājumos viņa dzejoļus, kuŗos emociju pārmērs lauzās pāri vārdiem kā palu ūdeņi un nebija nekā iegrožojams. Šajos agrīnajos mēģinājumos nebija nekā diletantiska — nekādu atdarinājumu vai pozēšanas. Bija redzams, ka rakstītājs meklē pats savu ceļu kādā pirmatnīgā mežā, kuŗā vēl nebija nevienas stigas.

Vēlāk ar pārsteigumu bija jākonstatē, ka jaunais autors, kas toreiz vēla vārdus kā smagus akmeņus, iespēj tos salikt gandrīz vai virtuozā rotaļīgumā, kad uzdevums un temats stāv ārpus paša autora, kā piemēram apdziedāšanās dziesmu darināšana pulka Jāņu svinībām vai vēlāk pirmie reportāžas mēģinājumi Rigas laikrakstiem.

Toreiz Andrejs Eglītis bija izlēmis, ka viņam jāiet uz kaŗa skolu. Lēmums bija nobriedis, pildot obligāto kaŗa klausību, un, liekas, to bija lielā mērā ietekmējusi piederīgo vēlēšanās. Instruktoru rotā viņš bija vienīgais, kas domāja par šādu karjēru, un mums pārējiem likās, ka viņa klusajai, noslēgtajai dabai izvēle ir maz piemērota. Taču Andrejs Eglītis ar lielu centību ēdās cauri instruktoru rotas kursam, cīnījās ar lielgabalu nostādījumu aplēsumiem un lokomotīvju uzbūvi.

Bruņoto vilcienu pulka instruktoru kurss nebija viegls, jo aptvēra blakus kājnieku taktikai arī artileristu pamatzināšanas un dzelzceļu mācību.

Tā bija karsta, saulaina vasara, ko toreiz vadījām Daugavpils cietokšņa vasaras nometnē, pārcelti no pulka pastāvīgās mītnes Rīgā. Cietokšņa apmācību laukumi smaržoja vībotnēs un baltajā āboliņā. Katru dienu mūs tur trenkāja virsnieki un instruktori, un bieži bija izdarāmi tāli pārgājieni uz Daugavpils poligonu, apvidus novērošanas gājieni topografijā vai izbraucieni ar bruņoto vilcienu.

Brīvās stundās Andrejs Eglītis reti kad meklēja sabiedrību, visbiežāk dzīvodams pats savā pasaulē. Ar noliektu galvu viņš parasti dungoja kādu melodiju, meklēja vārdus viņa dzejas avoti. Arī vēlāk dzejoļa dzimšana Andrejam Eglītim vienmēr saistījusies ar kādu melodiju.

Prasības instruktoru rotā bija stingras un sevišķi tiem, kam trūka plašāku zināšanu matemātikā, sagādāja daudz pūļu. Kad karstā vasara tuvojās beigām, galā bija arī instruktoru rotas kurss. Andrejs Eglītis bija to sekmīgi beidzis un devās uz Rīgu, lai iestātos kaŗa skolā. Šīvajos kaŗa skolas iestāju pārbaudījumos viņam veicās labi, un nākamais dzejnieks kļuva par kadetu.

Taču šis epizods bija pavisam iss. Kāda iekšēja apjauta lika Andrejam Eglītim taupīt spēkus citiem uzdevumiem, un tā kādā rudens dienā jaunais kadets ar paša gribu atstāja kaŗa skolu un atgriezās pulkā, kur nokalpoja atlikušo kaŗa dienesta laiku.

Tad jau bija pavēls rudens. Puse no bruņoto vilcienu pulka bija atgriezusies agrākajās mītnēs Rīgā, bet otra puse palika uz pastāvīgu dzīvi Daugavpils cietoksnī. Mums pašiem vajadzēja atremontēt nelietotus kazarmju korpusus, un kamēr tas notika, dzīvojām vasaras nometņu šķūņos, kur vakaros, lai nesaltu, bija visiem jāpulcējas ap sarkani nokaitētu skārda krāsni. Tur kaskas citiem nebija dzirdama. Tā ŗaviru saimē, kuŗu kopā bija savedusi nejaušība, izauga draudzības, kas palika dzīvas ilgus gadus. Andrejs Eglītis ar daudziem kaŗa klausības biedriem uzturēja tuvas attiecības ilgi pēc tam, līdz kamēr visus izklīdināja kaŗš un vēlākie pārbaudījumu gadi.

Rudenī Andreja Egliša kaŗa klausības laiks bija galā, viņš bija ieņācis instruktoru rotā no iepriekšējā iesaukuma. Kad sekojošā pavasarī arī es tiku prom no pulka, sastapos ar Eglīti Rigā, kur viņš dzīvoja lielā istabā Lāčplēšu ielas sētas namā un ilgāku laiku nesekmīgi meklēja darbu. Vēlāk apmetāmies blakus istabās manas krustmātes īres dzīvoklī Dzirnavu ielā.

Tur Andrejs Eglītis īsti nobrieda par dzejnieku, ir pēkšņi iegūdams spēju apvaldīt emociju plūdus un mācīdamies iegrožot tos līdzsvarotā pantā.

Andreja Egliša ievedējs literātūrā bija Jānis Lapiņš, kas toreiz rediģēja mēnešrakstu Sējējs, un šai žurnālā ar 1937. gada beigām parādījās Andreja Egliša dzejoļi.

Labākie dzejoļi viņam toreiz piedzima pēkšņi ar gatavu ideju

Latvieši Kanādā

TORONTO

Līdzšinējam Rīgas skautu vienības pr-kam vad. M. Strīpniekam atsakoties no vienības prka amata pienākumiem, tos uzņēmies Dr. A. Freibergs. Vad. M. Strīpnieks pildīs Rīgas vienības roveŗu dzimtas vecākā amatu.

Gleznotājas Guntas Upītes gleznu izstādi atklās svētdien, 28. oktobrī, plkst. 5p. p., Toronto DV nodaļas namā. Bez tam izstāde būs atvērta pirmdien, otrdien, trešdien, ceturtdien un piektdien no plkst. 12—2 p. p., un pirmdienas, trešdienas, piektdienas vakaros no plkst. 6—9 vak. Izstādi slēgs piektdien, 2. novembrī, plkst. 9 vak.

Kanadas latviešu skautu jendas vadības sanāksmē pr-ks St. Leimanis ziņoja par paveikto pag. darbības gadā. Viņš norādīja, ka darbs vienībās ritējis sekmīgi. Skautu, un it īpaši mazskautu skaits uzrāda jūtamu pieaugumu. Jaunajā darbības posmā jau notikuši kopnieku sagatavošanas kursi.

Jendas mazskautu inspektors vad. Ed. Ozols savā ziņojumā uzsvēra, ka arī mazskautu skaits pieaudzis uz 120, kas ir augstākais kāds jebkad bijis.

Jendas skautu inspektors vad. Ed. Dāvidsons informēja par notikušiem kopnieku kursiem Sidrabenē.

Jendas kasieris vad. J. Treimanis iepazīstināja ar kases stāvokli. Pag. darbības gadā saimniekots ar atlikumu.

Revīzijas un goda tiesas ziņojumu sniedza pr-dis vad. Ed. Ozols. Vad. Ed. Ķēkabsons dzīves vietas maiņas dēļ atteicies no goda tiesas un revīz. komis. amata pienākumiem. Viņa vietā uzaicināts vad. O. Kļavenieks.

Par vadītāju stājas jautājumiem referēja vad. St. Leimanis.

Plašas pārrunas bija veltītas latv. skautu organizācijas 50 gadu jubilejas nometnes (1967. g.) organizēšanas jautājumam.. Jautājuma tuvākai pētīšanai izraudzīja īpašu komiteju kuŗā darbosies vad. A. Budrēvics, V. Vāgners, Z. Suriņš un O. Kļavenieks.

Komitejai savi atzinumi iesniedzami jendas vad. birojam līdz š. g. 25. decembrim.

Atzina, ka organizējams īpašs jubilejas nometnes fonds un vienībām sākot ar š. g. oktobri ik mēnesi jāiemaksā jendas kasē 10 c no katra vienības dalībnieka. Ienākušās summas domātas ceļa izdevumu segšanai braucienam uz nometni. Jubilejas nometnes gadījumā izdos arī īpašas nometnes marķas.

Apspriedes dalībnieki atzina, ka arī nākamā vasarā rīkojamā Lielā nometne ar gaidu jendas piedalīšanos.

Vad. Ed. Ozols latviešu skautu pilnvarnieku padomes un Garezera vad. sagatavošanas kursu vad. V. Klētnieka uzdevumā pasniedza Gerezera kursu beigšanas apliecības vad. K. Porietim un vad. V. Vāgneram.

Kanadas latviešu gaidu jendas vad. apspriedi atklāja jendas pr-ce vad. A. Martinsone. Ziņojumā par gaidu jeendas veikumiem pag. gadā viņa norādīja, ka veikts liels darbs. A. Martinsone arī informēja, ka š. g. 31. decembrī izbeidzas gaidu jendas pr-ces pilnvaras. Sakarā ar tuvojošām jendas pr-ces vēlēšanām līdz š. g. 1. novembrim pieņemamas kandidātes vēlēšanu komīs. pr-dei vad. A. Siliņai.

Jendas kasieres vad. J. Vāgneres ziņojums norādīja, ka jendas kasē $138,-. Guntiņu vec. vad. S. Ozola informēja par guntiņu skaita pieaugumu. Pulciņos norit aktīvs darbs. Lielākais guntiņu pulciņš darbojas Toronto Gaujas gaidu vienībā, kur nodarbības notiek regulāri pēc latviešu sestdienas skolas mācībām. Jendas gaidu vec. vad. M. Vilka ziņoja par gaidu skaita pieaugumu.

Latviešu skautu un gaidu jendu vadības apspriedi 21. oktobrī vadīja Dr. A. Freibergs.

Vad. A. Martinsone informēja par skautu-gaidu jubilejas nometnes grāmatu, kas iznāks tuvākās dienās. Grāmatas sakārtotājs v. v. I. Batraks deva tuvāku ieskatu par grāmatas tapšanas gaitu.

Pārrunājot abu jendu vad. un v. v. vakara jautājumu, vienojās to rīkot 2. februārī. Hamiltonā (18 Victoria St. S.). Ventas gaidu vienības izkārtojumā. Sakarā ar skautu Jura dienas atceri Pavasara svētki notiks Toronto 21. aprīlī, un to izkārtošanu apņēmās veikt Rīgas skautu vienība.

Lielo nometni vienojās noturēt 1 nedēļu, līdzīgi iepriekšējiem gadiem, un tā uzsāks darbo-ties 29. jūnijā. Pārrunāja vad. L. Luksa ierosinājumu nākošā nometnē skautu un gaidu jendām darboties atsevišķi, kopīgi paliktu tikai transporti, saimniecība, atklāšanas un slēgšanas ceremoniāli.

Apspriedes dalībnieki uzklausīja skautu un gaidu pārst. vad. A. Budrēviča un vad. A. Siliņas sniegto informāciju par dāvātā zemes gabala izmantošanu Austrumu ev. lut. draudzes lauku īpašumā Tālavā. Uzklausot informācijas daļas vad. O. Kļavenieka sniegto ieskatu par veikumiem abu organizāciju darbības popularizēšanā presē, apspriedes dalībnieki izteica pateicību un vēlamību, ka latviešu laikraksti arī turpmāk neliegs iespējamo atbalstu skautu-gaidu darbības sekmēšanai.

I. Batraks ierosināja skautu un gaidu kustības sekmēšanai izraudzīt īpašu finanču komiteju, kuŗa darbotos bērnu vecāki un organizāciju pārstāvji.

O. K.

Toronto Austrumu draudzes dāmu kom. rīkotais gadskārtējais bazārs būs 28. okt., tūlīt pēc Ticības atjaun. svētku dievkalpojuma pl. 3,30 p.p. apakšējā zālē. Atsaucīgo draudzes locekļu saziedotās vērtīgās tautiskas un citas mantas varēs laimēt loterijā. Būs laimes aka bērniem un kafijas galds. Bez tam V. Dreifelda kundzes grāmatu, A. Kivlenieka rotas lietu un A. Jurševska keramikas galdi, lai savlaicīgi varētu iegādāties dāvanas Ziemassvētkiem.

Pag. sestdien Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulaines pārvalde bija rīkojusi groziņu vakaru, tā iezīmējot vasaras sezonas nobeigumu darbus Saulainē. Bija pulcējušies ap 30 viesu, kuŗu vidū redzēja Saulaines darbiniekus, vasaras nometnes bērnu vecākus un kritušo karavīru piemiņas zīmes celšanas darbiniekus. Saulaines pārvaldes pr-ks Ed. Buks, uzrunājot vakara dalībniekus, norādīja, ka Saulaines bērnu vasaras nometnē šai vasarā nometņojis 141 bērns.

Aizvadītais gads bijis ražens ar vairākiem lielākiem pasākumiem. Izbūvēta moderna virtuve, kuŗai Saulaines pārvalde devusi ap $ 1.000,- piemaksu. Ievērojams notikums ir kritušo karavīru piemiņas zīmes celšanas pasākums. Sv. Jāņa draudzes revīzijas komisijas pr-dis J. Liepiņš izteica prieku par paveikto darbu Saulainē un nodeva draudzes koŗa sveicienus. Koŗa dalībnieki prces S. Asmuses laulību dēļ nevarēja šai vakarā piedalīties.

A. Kūlainis cildināja Saulaini kā latvietības stiprināšanas sētu un vēlēja panākumus arī nākotnē. Kritušo karavīru piemiņas zīmes darbinieku pateicību izteica K. Kronbergs, uzsverot lielo pretimnākšanu, kādu parādījis Saulaines pārvaldes pr-ks un pārējie darbinieki.

L. Krūmāļa (Drosmiņš) smidināja vakara dalībniekus ar šim vakaram īpaši sacerētu feļetonu un asprātīgiem pačalojumiem. Dāmas M. Aldermanes vadībā bija klājušas gaumīgu galdu, skanēja daudz dziesmu. Bija jauks vakars.

Ka pēdējo nedēļu notikumi pamodinājuši amerikāņu un arī kanadiešu diezgan letargisko apziņu iepretim komūnisma briesmām, šķiet, nav vairs apstrīdams. Svētīgu soli tālāk šai virzienā gājusi Kolumbijas filmu sabiedrība ar producentu Džeka Līvuda un D. W. Tomasa filmu „Mēs jūs apraksim" (We'll bury you).

Filmu Toronto kino teātros sāk izrādīt ar 26. oktobri.

„Mēs jūs apraksim" rāda komūnisma attīstību nesenās vēstures notikumos. Tajā redzamas ainas no darba vergu nometnēm, čekas brutālā terrora u. c. Filmā nav uzņemti notikumi vienīgi Pad. Savienībā, bet arī Ķīnā, Korejā, Kubā, 1956. g. sacelšanās ainas Ungārijā un pēdējo gadu notikumi Austrumberlīnē. Filmā skatāmi pasaulē bēdīgi slavenie Trockis, Maļenkovs, Molotovs, Bulganins, Chruščevs, Staļins blakām Čerčilam un Rūzveltam Jaltas konferencē, kā arī Kastro, Maotsetungs u. c.

Fotografiskie uzņēmumi prasmīgi saliedēti spēcīgā filmā, kas spilgti un neganti apgaismo komūnisma nežēlīgo būtību šī kontinenta neticīgajiem Tomiem.

Komentārus un paskaidrojumus filmā ierunājis Viljams Vudsons.

Kanadas latviešu skautu un gaidu vadītāju gadskārtējā apspriede 21. okt. Toronto, vasaras darbus noslēdzot. Attēlā 1. r. no kr.: vad. M. Vilka, S. Ozola, lielgaidas — A. Lazdiņa un D. Celma, v. v. I. Kalniņa, vad. T. Gailīte, V. Slavieša, Dz. Majoriņa. Otrā rindā: vad. J. Deksnis, V. Vāgners, v. v. I. Batraks, v. v. V. Pētersons, vad. K. Porietis, v v. R. Zālamans. Trešā rindā: vad. O. Kļavenieks, Z. Šuriņš, Ed. Dāvidsons, Ed. Ozols, skautu jendas pr-ks vad. St. Leimanis, vad. Dr. A. Freibergs, G. Upīte, gaidu jendas pr-ce vad. A. Martinsone, A. Budrevics, J. Freimanis, A. Siliņa, V. Treimanis. (Foto JAK)

Tonija Krūka

BAILES

Psichologi saka, ka jaundzimušā bērnā ir divas baiļu sajūtas — bailes no krišanas un bailes *no skaļiem trokšņiem. Bērnam pieaugot un attīstoties, arī baiļu skaits vairojas.*

Protams, civilizētais cilvēks šīm bailēm atradis daudz un dažādus daiļskaņīgus, pat dzejiskus vārdus, kā piemēram — *kautrība, mazrunība, neveiklība,* dažādas zemapziņas sajūtas un izjūtas, kas, vienkārši runājot, nav nekas cits kā b a i l e s. Baiļu baciļu pereklis — apkārtne un sabiedrība. Bēdīgākais tas, ka cilvēki savas bailes slēpj un izvairās par tām runāt, lai viņus neapzīmogotu ar sabiedrībai nederīga locekļa zīmogu.

Mums ir bailes no neveiksmēm, no nepatikšanām, materiālem zaudējumiem, no pūļa, no augstuma un dziļuma, no apakšzemes dzelzceļa, vilciena, saaukstēšanās. Mēs paši nemaz neapzināmies savus baiļu simptomus, kamēr kāds no tiem sāk mūs arvien vairāk mocīt, līdz beidzot cits nekas neatliek kā meklēt palīdzību pie laba drauga vai ārsta.

Vērojot slavenus aktierus un valstsvīrus brīvi pildām savu uzdevumu milzīgas audiences priekšā, esam pārliecināti, ka šie cilvēki gan neizjūt nekādas *bailes. Diemžēl tas tā nav, tikai viņi spēj tās labāk apslēpt* kā labas kosmētiķes savas klientes vecuma pazīmes sejā.

Bijušais Sav. Valstu prezidents *Eizenhauers katru reizi pārdzīvo*jis nepatikamas bailes, kad viņam bijis jārunā senātā. Būdams karavīrs, kā politiķi un diplomātu viņš vērtējis sevi ļoti zemu. Viņam vienmēr licies, ka šie nopietnie un gudrie kungi klusībā par viņu smejas. Šī baiļu sajūta ģenerāli tik ļoti pieaugusi, ka viņš jau sāc's nopietni domāt par ārsta palīdzību. Tad sirmajā valstsvīrā radusies kāda pavisam bērnišķiga ideja. Viņš domās iztēlojis visus šos nopietnos senātorus stāvam savā priekšā apakšveļā. Gluži dabīgi, neviens kungs neizskatās diezin cik respektējams un cienījams šādā ietērpā. No tās reizes Eizenhauers varējis ne tikai brīvi runāt, bet runās pazibējusi arī pa asprātībai, izraisot smaidu pat senātoru nopietnajās sejās.

Šāda veida bailēm ir stingrs pamatojums. Lielākā daļa cilvēku iedomājas, ka citi ir daudz labāki, gudrāki, ātrāki un skaistāki par pašiem. Bet mēs aizmirstam faktu, ka šie citi, varbūt, pārdzīvo to pašu sajūtu iepretim mums.

Kāda mana paziņa pārdzīvoja pāniskas bailes no apakšzemes dzelzceļa. Nelaimīgā kārtā viņai tas bija jālieto katru dienu, braucot uz darbu un mājās. Bailes tik ļoti pieauga, ka viņa sāka domāt par darba vietas maiņu. Kādu rītu viņai gadījies būt pirmajā vagonā pašā priekšā. Braucot mana paziņa sākusi pētīt sliedes un signālu sistēmu. Viss tas tik ļoti nodarbinājis viņas smadzenes, ka neatlicis laika domāt par savām bailēm.

Ievērojam aktierim, kuŗš bijis nepārspējams raksturlomu tēlotāis, bija jāierodas viņam par godu rīkotajā banketā. Mākslinieks līdz izmisumam baidījies sastapties vaigu vaigā ar saviem cienītājiem. Viņš ilgi domājis un gudrojis, kā savas bailes pārvarēt. Beidzot viņš nolēma uzlikt sev par pienākumu viesu vidū atrast vislabāk tērptu dāmu un kungu.

Kad mājastēvs paziņoja ievērojamā mākslinieka ierašanos, viesis ienāca telpā un visus klātesošos, ar kuŗiem viņu iepazīsināja, nopētīja no galvas līdz kājām. Nepilnu desmit minūšu laikā viesi jutušies neērti, bet aktieris — tik omuligi kā vēl nekad.

Nekādā ziņā negribētu ieteikt ar šo metodi tikt vaļā no līdziga veida bailēm, bet vislabākais izdzeklis, protams, ir — p a š d i s c i p l i n a.

Ir labi, ja cilvēks apzinās šīs baiļu sajūtas un mēģina no tām tikt vaļā pašanalizes, pārrunu vai medicīniskā ceļā. Kā citām slimībām, arī bailēm ir z ā l e s.

Vislabākās no tām — nedomāt par to, „kas notiks, JA . . .", bet „kas pašreiz notiek, JO . . . "

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicamies L. L. kopas dāmu kom. un L.L.jaunatnes pulciņa dalībniecēm par teātŗa uzvedumu, bazāru un tējas galdu kopas gada svētku sarīkojumā, ar ko sagādāti līdzekļi Londonas latviešu sestdienas skolai un latviešu bibliotēkai.

Londonas Latviešu kopas valde.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību māc. A. Lūsim, pianistei Editei Timermanei - Ozolai un visiem, visiem, kas piedalījās manas mīļās māmuliņas Paulīnes Blumbergas izvadīšanā uz pēdējo dusu.

KĀRLIS BLUMBERGS.

FRIDRICHS UN ELIZABETE RITUMS

Toronto 13. oktobrī atzīmēja piecdesmit gadus, kas pagājuši, kopīgu mūža ceļu staigājot.

F. Ritums ilgus gadus strādājis kā skolotājs un pamatskolas pārzinis, par nopelniem jaunatnes audzināšanā izpelnoties Triju zvaigžņu ordeni.

Pirmā pasaules kaŗa laikā Ritums bija virsnieks Tukuma strēlnieku pulkā, piedalījies vairākās kaujās un apbalvots ar Jura krustu. Rituma vecākais dēls, leitnants, kritis otrā pasaules kaŗa laikā, ciņā pret komūnistiem Ziemsvētku kaujās Kurzemē.

Gavilnieki tagad dzīvo kopā ar jaunāko dēlu Toronto, un jubilejas dienā tos sveica daudzi draugi un paziņas. A. L.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED

maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —

27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai,
no plkst. 12—8 vakarā un
sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

21.—28. okt. — O. Grebžes gleznu izstāde 47 Pemberton Cr. N. Richmond Hill.
26. oktobrī — Lāpas un Darba kopas Mārtiņu vakars, 281 Jones Ave., pie Gerrard, — Odd Fellows zālē.
27. oktobrī — Toronto Studenšu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Royal Curling kluba telpās.
27. oktobrī, plkst. 6 vak. Sv. Andrej a baznīcā arfistes Margas Grasmanes - Milleres un ērģelnieces E. Timermanes - Ozolas koncerts. Rīko Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja.
28. oktobrī — gleznotājas Guntas Upītes pirmās gleznu izstādes atklāšana.
30. oktobrī plkst. 8 vak., Sv Andreja b-cas zālē LTA 6.priekšlas. un diskusiju cikls ar V. Upeslāča ref. „Vietējo iedzīvotāju politiskā ievirze.
3 novembrī plkst. 8 vak. Dāmas koŗa koncerts Parkdale Collegiate auditorijā, 209 Jameson Ave.
4. nov. Sv. Andreja baznīcas zālē pl. 5. vak. Jaunsudrabiņa piemiņas vakars. LBP Kanadas kopa un Jaunā Gaita.
9. novembrī — Toronto Latv. kreditsab. un Latv. saimniecisko darb. apvienība rīko kopīgas vakariņas biedriem un ievestiem viesiem 145 Mutual St., Town and Country telpās.
10. nov. — T. Grinberga Gleznu skates atklāšana plkst. 6 vak. Barnabas baznīcas zālē, 361 Danforth Ave. (ieeja no Hampton Ave.). Atvērta līdz 14. novembrim.
10. novembrī plkst. 7.30 vakarā — TLB Royal Ont. mūzeja telpās rīko Montreālas teātŗa viesizrādi. Uzvedīs A. Voitkusa lugu Zīmes smiltīs.
10. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. Rīko DV Toronto nodaļa.
17. novembrī, plkst. 8.00 vakarā — Ītona auditorijā 18. novembŗa atceres sarikojums.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Sova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts Koncertapvienības sarīkojums
1. dec. pl. 18.30 Park Plaza viesnīcā Latvijas kaŗa skolas 43 gadu dibināšanas atcere.
1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.
1. decembrī, Kolumbus zālē, TLK vienības sarīkojums — saviesīgs vakars ar deju.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas „Andreja Balle" Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Ugunī.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.
5. janv. Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.
12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Aandreja bazīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.
19. janvārī 1963. g. — Viesturakoŗa gadskārtējais koncerts.
26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.
2. febr. DV karnevāls Palace Pier telpās.
15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

27. oktobrī — Hamiltonas latviešu jauktā koŗa koncerts-balle.
10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Nujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Sova „Šokolādes zaldātiņš".
31. martā 1963.. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.
31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

Sūtiet naudu uz
U. S. S. R.
Vienīgi GRAMERCY dod Jums pilnu garantiju.
- Mēs esam licenzēti banku un apdrošināšanas departamentā un nodrošināti (bonded) ar $ 20.000.00.
- Ātrākā piegāde — apmēram 10—14 dienās.
- Pilna samaksa — nekādi atvilkumi.
- Parakstītas kvītis.

Vienīgi mēs dodam parakstītas kvītis uz visiem pārvedumiem.
Tarifs: 9 rubļi par $ 10.-
Komisija līdz 35.- — $ 3.50, pāri par 35.- — 10%.
Speciālisti kopš 1947. g.
GRAMERCY DEPT. A.
744 Broad St. Suite 925
Newark, New Jersey.
Saiņu nodaļa:
118 E. 28th St., Suite 906
New York 16, N. Y.
N. Y. telef. MU 9-0598.
Atvērts no pirmd. līdz piektdienai no 9—5,30.
Sestdienās no 10—1.
Svētdienās slēgts.

Nujorkas piezīmes

KOPĪGS VAI ATSEVIŠĶS DIEVNAMS

Jau gandrīz pusei latviešu draudzēm Amerikā ir nekustami īpašumi: baznīcas, draudzes nami vai bērnu vasaras nometnes. Dažām no šīm draudzēm ir tikai pāris simtu locekļu, kā piemēram, Bukskauntijas draudzei Pensilvēnijā, kas arī iegādājusies savu dievnamu. Gandrīz visām pārējām draudzēm ir lielāki vai mazāki fondi, kas krāti nekusta ma īpašuma iegādei.

Nujorkas latviešu ev. - lut. draudze uzskatāma par lielāko latviešu draudzi svešumā ar pāri par 3300 draudzes locekļiem. Šai draudzei ir draudzes nams Brukliņā, bērnu vasaras nometne Katskilu kalnos un trīs fondi nekustamu īpašumu iegādei: Bronksas un Longailendas nekustama īpašuma iegādes fondiem katram sazīmēts iemaksās un solījumos pāri par 30.000 dolariem, bet kopīgā baznīcas iegādes fondā ir mazliet vairāk kā 1000 dolaru.

Draudzes ārkārtas pilnsapulcē 4. novembrī plkst. 2 dienā Bethlemes baznīcā Brukliņā apspriedīs Longailendas rajona priekšlikumu pirkt apbūves gabalu 9 akru apmērā pie 110. ceļa uz Nasavas un Sufolkas apriņķu robežām, kur paredzēts celt dievnamu un iespējams arī veco ļaužu mītni. Līdz ar to arī izšķiras jautājums, vai Nujorkas draudzei būs viens kopīgs dievnams, vai katrā rajonā atsevišķs īpašums. Pieņemot lēmumu, ka jāiegādājas longailendiešu piedāvājums, atkrīt katra doma par vienu kopīgu īpašumu.

Doma par kopīgu dievnamu ir sena. Par to runāja jau agrākos gados. Tam vajadzētu atrasties Manhatenā. Pēdējos gados arvien vairāk piekrīšanu gūst atsevišķa īpašuma iegāde katram rajonam, jo tas it kā būtu vairāk piemērots Nujorkas apstākļiem. Zemes gabali Manhatenā ir dārgi, jārēķinās ar sešzīmju skaitli, kam priekšā nav vienīnieks, bet kāds lielāks cipars. Ir grūti iedomāties, ka Nujorkas latvieši to varētu savākt, kaut gan jāuzskata, ka tas nav neiespējami. Vēl lielākas grūtības ir ar īpašuma atrašanu piemērotā vietā.

Nujorkas draudzē ir īpatnēji apstākļi, kas nevar veicināt kopīga dievnama iegādi. Pirms 10 gadiem latvieši galvenā kārtā dzīvoja četros Nujorkas pilsētas centros. Dzīves apstākļiem uzlabojoties, latvieši pārcēlās uz pilsētas apkārtni. Tagad vairāk kā trešā daļa dzīvo ārpus pilsētas. Draudzes priekšnieks K. Biernis dzīvo Nuarkā, Nudžersijā, bet, lai nokļūtu uz dievkalpojumu Beišorā, Longailendā, ir vajadzīgas vairākas stundas vienā virzienā. Lai nokļūtu uz Betlemes baznīcu Brukliņā no Vestčesteras apriņķa vai no Bronksas zemeļu rajona, vajadzīgas gandrīz pus-

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai,
no plkst. 12—8 vakarā un
sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

ojumu kalendārs

1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.
1. decembrī, Kolumbus zālē, TLK vienības sarīkojums — saviesīgs vakars ar deju.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas „Andreja Balle" Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Uguni.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.
5. janv. Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.
12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Aandreja bazīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.
19. janvārī 1963. g. — Viestura koŗa gadskārtējais koncerts.
26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.
2. febr. DV karnevāls Palace Pier telpās.
15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

27. oktobrī — Hamiltonas latviešu jauktā koŗa koncerts-balle.
10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.
17. novembrī — 18. novembŗa sviniņās Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Nujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".
31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARINES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.
31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

Dzīve savienotās valstīs

Nujorkas piezīmes

KOPĪGS VAI ATSEVIŠĶS DIEVNAMS

Jau gandrīz pusei latviešu draudzēm Amerikā ir nekustami īpašumi: baznīcas, draudzes nami vai bērnu vasaras nometnes. Dažām no šīm draudzēm ir tikai pāris simtu locekļu, kā, piemēram, Bukskauntijas draudzei Pensilvēnijā, kas arī iegādājusies savu dievnamu. Gandrīz visām pārējām draudzēm ir lielāki vai mazāki fondi, kas krāti nekustama īpašuma iegādei.

Nujorkas latviešu ev. - lut. draudze uzskatāma par lielāko latviešu draudzi svešumā ar pāri par 3300 draudzes locekļiem. Šai draudzei ir draudzes nams Brukliņā, bērnu vasaras nometne Katskilu kalnos un trīs fondi nekustamu īpašumu iegādei. Bronksas un Longailendas nekustama īpašuma iegādes fondiem katram sazīmēts iemaksās un solījumos pāri par 30.000 dolariem, bet kopīgā baznīcas iegādes fondā ir mazliet vairāk kā 1000 dolaru.

Draudzes ārkārtas pilnsapulcē 4. novembrī plkst. 2 dienā Betlemes baznīcā Brukliņā apspriedīs Longailendas rajona priekšlikumu pirkt apbūves gabalu 9 akru apmērā pie 110. ceļa uz Nasavas un Sufolkas apriņķu robežām, kur paredzēts celt dievnamu un iespējams arī veco ļaužu mītni. Līdz ar to arī izšķiras jautājums, vai Nujorkas draudzei būs viens kopīgs dievnams, vai katrā rajonā atsevišķs īpašums. Pieņemot lēmumu, ka jāiegādājas longailendiešu piedāvājums, atkrīt katra doma par vienu kopīgu īpašumu.

Doma par kopīgu dievnamu ir sena. Par to runāja jau agrākos gados. Tam vajadzētu atrasties Manhatenā. Pēdējos gados arvien vairāk piekrišanu gūst atsevišķa īpašuma iegāde katram rajonam, jo tas it kā būtu vairāk piemērots Nujorkas apstākļiem. Zemes gabali Manhatenā ir dārgi, jārēķinās ar sešzīmju skaitli, kam priekšā nav vieninieks, bet kāds lielāks cipars. Ir grūti iedomāties, ka Nujorkas latvieši to varētu savākt, kaut gan jāuzskata, ka tas nav neiespējami. Vēl lielākas grūtības ir ar īpašuma atrašanu piemērotā vietā.

Nujorkas draudzē ir īpatnēji apstākļi, kas nevar veicināt kopīga dievnama iegādi. Pirms 10 gadiem latvieši galvenā kārtā dzīvoja četros Nujorkas pilsētas centros. Dzīves apstākļiem uzlabojoties, latvieši pārcēlās uz pilsētas apkārtni. Tagad vairāk kā trešā daļa dzīvo ārpus pilsētas. Draudzes priekšnieks K. Biernis dzīvo Nuarkā, Nudžersijā, bet, lai nokļūtu uz dievkalpojumu Beišorā, Longailendā, ir vajadzīgas vairākas stundas vienā virzienā. Lai nokļūtu uz Betlemes baznīcu Brukliņā no Vestčesteras apriņķa vai no Bronksas ziemeļu rajona, vajadzīgas gandrīz pustreša stundas un tikpat arī atpakaļbraucienam.

Šīs izklaides dēļ draudzē izveidojušies trīs atsevišķi centri Brukliņā, Bronksā un Longailendā, kur pulcējas šo rajonu un tuvākās apkārtnes draudzes locekļi. Ir vēl vairāki mazāki centri, kur notiek atsevišķi dievkalpojumi un svētdienas skola: Nuarka, Džamaika, Port Vašingtona. Tieši pēdējos gados darbība atsevišķos rajonos bijusi ļoti aktīva, kad notikuši sarīkojumi vairākas reizes mēnesī, dažās vietās pat vairākas reizes nedēļā. Tas radījis vajadzību pēc atsevišķa īpašuma, it sevišķi svētdienas skolu vajadzībām, jo piemērotas ērtas telpas nav nevienam rajonam.

Par īpašuma iegādi runāts vairākus gadus, līdzekļu vākšana notikusi nepilnus divus gadus. Longailendas un Bronksas latviešu domā, ka katram rajonam vajadzīgs atsevišķs īpašums, un to atbalsta arī draudzes valde.

Daļa draudzes locekļu tomēr domā, ka nepieciešams kopīgs dievnams.

Iegādājot īpašumu atsevišķos rajonos, to labāk var izmantot svētdienas skolām un citām jaunatnes vajadzībām, īpašumu vieglāk iegādāties un tas tik daudz neizmaksā. Kopīgs draudzes īpašums Manhatenā vairāk vienotu draudzi, bet paliek jautājums, vai latviešiem tāds pasākums būs pa spēkam.

Jācer, ka draudzes pilnsapulcē apskatīs un izdebatēs abus projektus, izšķiroties par piemērotāko.

ROSĪGĀS MILVOKU VANADZES

Parasti, kad runā un raksta pjesē par DV organizācijas darbību, kas brīvā pasaulē latviešu trimdas sabiedrības darbā ieņem izcilu un cienījamu vietu, tad beigās allaž dažos teikumos piemin arī vanadžu līdzdalību šī lielā un svētīgā darba sekmēšanā. Neiedziļinoties un nepieskaŗoties sīkāk vanadžu kopu iekšējai kultūrālai paškarbībai, ierasts uzsvērt viņu līdzdalību un palīdzību DV apvienību un nodaļu sarīkojumu organizēšanā. Sarīkojumi nav iedomājami bez gādīgo roku palīdzības, bet vanadzes veic arī nozīmīgu kultūrālu darbu savu kopu paškarbībā.

Ja ievēro apstākli, ka ikviena namamāte, parasti strādājot algotu darbu ārpus mājas, blakus tam kopj un vada savu saimniecību un rūpējas par ģimeni, tad salīdzinoši viņas darbs sabiedrības labā vērtējams vismaz divkāršā apmērā, un to pienācīgi var novērtēt tikai tas, kas seko vanadžu darbībai ikdienā. Laikā, kad bieži nomanāma zināma pasivitāte un atslābums sabiedriskā darbā, par vanadžu darbu varētu teikt pretējo. Tas dara godu visai vanadžu saimei.

Viena no lielākām un rosīgākām Daugavas Vanadžu vienībām ASV ir Milvoku kopa ar 53 vanadzēm. Kopu vada Z. Vilciņa ar valdes loceklēm L. Peniķi, Kr. Šmitu, R. Burģeli, M. Cukuru, M. Kalnu, R. Ziediņu, B. Salaku, M. Alksni un I. Birzi.

Kopa attīsta ļoti rosīgu darbību, kas vispusīgi skar daudzas sabiedriskā darba nozares. Pie šī darba savas čaklās rokas pieliek ne tikai valdes darbinieces, bet talkā nāk citas vanadzes.

Vanadžu darbā iezīmējušās vairākas jaukas tradīcijas, kas tuvina un vieno kopas dalībnieces. Kā vienu no tādām varētu minēt draudzīgo „tu", ko vanadzes lieto savstarpējā sadzīvē. Protams, pamatos tas negroza vanadžu nostāju, bet katrā ziņā ienes zināmu siltumu kopīgā darbā.

Kopas vadība notur katru mēnesi sanāksmes, kurās var piedalīties visas vanadzes. Šajās sanāksmēs vadība pārrunā un iztirzā darbības jautājumus, kā arī noklausās kādu referātu. Bez šīm internām sanāksmēm ziemas sezonā vanadzes organizē katru mēnesi atklātus referātu vakarus ar pazīstamu referentu līdzdalību. Šie referātu vakari ir iecienīti Milvoku sabiedrībā un tiem parasti seko spraigas debates.

Tā nupat Dr. I. Raita referēja par acu slimībām. Sekoja dzīvas pārrunas. Paredzēti vairāki citi aktuāli referātu vakari.

Ziemsvētkos vanadzes rīko bērnu eglītes ar priekšnesumiem un bērnu apdāvināšanu. Šis tradicionālais sarīkojums ieguvis visu tautiešu atzinību. Vanadzes šajos sarīkojumos aicina visus latviešu jauniešus un bērnus.

Tāpat par tradicionāliem sarīkojumiem kļuvuši: vanadžu kopas dibināšanas dienas atzīmēšana DV namā, internais vanadžu eglītes vakars ar tuvinieku piedalīšanos.

Vanadžu kopas lepnums ir vanadžu kvartets diriģenta V. Aparjoda mūzikālā vadībā. Jau trešo gadu pašaizliedzīgās dziedātājas: M. Skraučeva, M. Valtere - Einberga, Z. Vilciņa un L. Gaigala ar izciliem panākumiem strādā latviešu dziesmas spodrināšanai un godā celšanai. Kvarteta māksliniecīskais līmenis sasniedzis respektējamu līmeni un tas var godam ierindoties labāko mūzikālo vienību vidū. Par kvarteta izciliem panākumiem lielā mērā jāpateicas pianistei I. Birzei.

Bez kvarteta līdzdalības vairs nav iedomājami DV vai vanadžu izcilākie sarīkojumi.

Pēdējos gados vanadžu kopā iestājās diezgan daudz gados jaunas tautietes, kas ienesa darbā jaunu sparu un nodrošina darba turpinājumu.

Vanadzes aktīvi atbalsta arī citu apvienības nozaŗu darbu. Viņas darbojas līdz apvienības telpās ar ansambli, tautas deju kopā un jaunatnes pulciņā.

Vanadžu ik gadus rīkotā rudens balle ir lielākais sezonas atklāšanas sarīkojums Milvokos. Šim sarīkojumam vanadzes rūpīgi gatavojas mēnešiem ilgi, lai vakara viesi justos mājīgi un omulīgi. Milvokieši šīs pūles ir pozitīvi novērtējuši un uzskata par savu pienākumu ierasties vanadžu sezonas atklāšanas sarīkojumā.

Šā gada vanadžu rudens balle notika 20. oktobrī mājīgajā krodziņu zālē. Ap 300 viesu vidū redzēja ne tikai DV piederīgos, bet arī Milvoku sabiedriskās dzīves vadītājus un tautiešus, kam latviešu lietas stāv tuvu. Bija arī daudz jaunatnes pārstāvju.

Vakara priekšnesumus ievadīja tenora A. Kittas trīs operu ārijas I. Prūses klavieru pavadījumā. Sekoja S. Graudiņas iestudētais Menuets sešu jaunavu izpildījumā. Vanadžu kvartets nodziedāja trīs tautas dziesmu aranžējumus. Tūru valsi S. Graudiņas iestudējumā nodejoja jauniešu seši pāri. Priekšnesumi izpelnījās publikas dzīvu atsaucību. Programmas izpildītāji saņēma ziedu balvas.

Sekoja balle, kas noritēja reti draudzīgā un vakara raksturam piemērotā gaisotnē.

E. P.

Milvoku vanadžu kopa. No kr.: A. Madigana, R. Burģele, L. Peniķe, M. Skrauceva (priekšniece), Z. Vilciņa, M. Kalna, M. Valtere, K. Šmite. Otrā rindā: B. Salaka, E. Krūmiņa, V. Jaunkalniete, O. Puriņa, J. Šalta, R. Ziediņa, A. Grundsberga, L. Gaigala, V. Butkus, M. Alksne un M. Peniķe.

ČIKAGAS IMPRESIJAS

Kārlis Ķezbers

Pienācis rudens. Kaut lietus periods nokavējies, manām ziemas tuvumu. Ejot pa platajām Čikagas ielām, redzam ļaudis citigi vācam nokritušās koku lapas, kraujam tās kaudzītēs. Šur tur kūp pa nelielam ugunskuram ielu malās novietoto automobiļu tiešā tuvumā. Jābrīnas, kā kādreiz nenotiek nelaimes. Namu īpašnieki un sētnieki neuzrauga šīs gruzdošās lapu kaudzes.

Tuvojoties vēlēšanām, abas politiskās partijas cenšas būt sevišķi uzmanīgas pret vēlētājiem. Čikagas pilsētas galvas Dēlija organizētā „Komiteja tīrākai Čikagai" apstaigā ielas un alejas, vērojot, vai kaut kur nav redzams pussabrucis šķūnelis, garāža vai cita ēciņa. Ja tādu atrod, īpašniekam ieteic būdu nojaukt. „Uzlabojot mūsu rajona izskatu, pacelsies arī īpašumu vērtība" — ir galvenais komitejas arguments. Latviešu namīpašnieki, vairumā republikāņi, klusībā iebilst, ka komiteja darītu daudz vairāk rajona īpašuma vērtības uzlabošanā, ja tā novērstu jafrikāņu un portorikāņu straujo virzīšanos uz priekšu, apturētu nemitīgo nodokļu paaugstināšanu īpašumiem un rūpētos vairāk par vidus šķiras interesēm. Vismaz ieskats ir, ka demokratu partija 6. novembŗa vēlēšanās zaudēs. Nav jau labi, ka tik lielas pilsētas administrāciju vada viena partija, tā pati partija arī reviđē un pārbauda kases. Zināmam līdzsvaram jābūt katrā vietā.

Čikagā svētdien ciemojās Milvoku latviešu kreditūnijas vadītājs, mag. oec. Jānis Platais, informējot latviešu namā sasaukto interesentu sanāksmi par iespējām, labāk — nepieciešamību — dibināt kreditūniju arī Čikagas latviešu vajadzībām. Čikagas un Milvoku rajonā latvieši gadā algās un citos ienākumos ieņem ap 20 miljonu dolaru. Pa visu ASV — ap 80 miljonu. Ievērojama daļa no šī saimnieciskā spēka aiziet procentos dažādām iestādēm, kuŗas šeit sauc par „Savings and Loan" bankām, bet Latvijā sauktu par auglotājiem. Kāds sanāksmes dalībnieks atzinās, ka nopircis uz nomaksu $ 3.000,- dārgu automašīnu un procentēs vien vēl samaksājis septiņus simtus. Kredits ir amerikāņu dzīves sastāvdaļa, un arī latvieši sāk pie tā pierast, neapdomājot, ka zaudē lielas summas. Ja būtu Čikagā latviešu kreditsabiedrība, liela daļa no šīm summām ieplūstu tanī, un tautieši, kuŗiem būtu vajadzība pēc kredita, tanī varētu naudu atkal aizņemties.

Atzīstot kreditūnijas nepieciešamību, sanāksmes dalībnieki nolēma tādu dibināt, nosaucot to par Illinojas pavalsts kreditūniju. Par biedriem varēs būt katrs, kuŗš samaksās 25 centus iestājnaudu un nopirks vismaz vienu paju $ 5,- apmērā. Valdē būs 7 locekļi, kreditkomisijā — 3 un revīzijas komisijā — 3. No 17 dibinātājiem pagaidu rīcības komitejā ievēlēja: V. Krauli, V. Vīksniņu un T. Ābramu. Sanāksmi vadīja V. Viksniņš, protokolēja — A. Bite.

Daudzo slimības gadījumu iebiedēti, Čikagas latvieši pastiprināti sākuši domāt par apdrošināšanām, stāsta Latviešu palīdzības fonda pārstāvis un DV CV loceklis P. Ozoliņš. Nupat sastādījusies atkal jauna grupa un fonda dalībnieku skaits pieaug Čikagā ar katru dienu. Tā jau nu ir, ka slimība ir tik nepatikama lieta, ka par to sāk domāt tad, kad jūtas nevesels. Diemžēl, tad parasti ir par vēlu kaut kur iestāties. Izrādās, ka viena apdrošināšanas polise parasti nesedz visus izdevumus. Ja iet slimnīcā un ir kāda operācija, — vajadzīgas vairākas. Maksājumus maksāt nav patīkama lieta, bet — nodrošinājums pret pēkšņām saslimšanām un ar tām saistītiem maksājumiem — ir tik svarīga lieta, ka par to derētu padomāt katram, kuŗš vēl nav apdrošinājies.

Sūtiet naudu uz
U. S. S. R.
Vienīgi GRAMERCY
dod Jums pilnu
garantiju.
● Mēs esam licenzēti banku un apdrošināšanas departamentā un nodrošināti (bonded) ar $ 20.000.00.
● Ātrākā piegāde — apmēram 10—14 dienās.
● Pilna samaksa — nekādi atvilkumi.
● Parakstītas kvītis.
Vienīgi mēs dodam parakstītas kvītis uz visiem pārvedumiem.
Tarifs: 9 rubļi par $ 10.-.
Komisija līdz 35.- — $ 3.50, pāri par 35.- — 10%.
Speciālisti kopš 1947. g.
GRAMERCY DEPT. A.
744 Broad St. Suite 925
Newark, New Jersey.
Saiņu nodaļa:
118 E. 28th St., Suite 906
New York 16, N. Y.
N. Y. telef. MU 9-0598.
Atvērts no pirmd. līdz piektdienai no 9—5,30.
Sestdienās no 10—1.
Svētdienās slēgts.

ČIKAGĀ
abonementi un sludinājumi pieteicami pie
P. DARDZĀNA
5539 N. Canfield Ave.,
tel. RO 3-6058.

LABĀKIE
PĀRTIKAS SAIŅI
UZ VISAM ZEMĒM
Garantēti sūtījumi.
Pieprasiet cenrāžus.
GRAMERCY
Shipping Co.
118 E. 28th Street,
NEW YORK 16, N. Y.
Tel.: MU 9-0598.

NUJORKA

● Baritona Visvalda Geduļa koncertu 20. oktobrī Carnegie Recital zālē noklausījās ap 200 apmeklētāju. Koncerts bija labi sagatavots un klausītāji neskopējās aplausiem. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Mākslinieki saņēma daudz ziedu.

● Nujorkas latviešu biedrības 20. oktobŗa sarīkojumā gleznotāja Anna Freivalde bija izstādījusi ap 100 darbu, no kuŗiem pārdeva ap 30. Ballē spēlēja biedrības jaunais orķestris. Apmeklētāju ap 120.

● Mārtiņu vakara sarīkojums paredzēts 3. novembrī.

● Nujorkas ev. - lut. draudzes Frīportas rajona dāmu komitejas rīkotā Mārtiņu vakarā 3. novembrī piedalīsies Filadelfijas latviešu vīru dubultkvartets J. Ūdra vadībā.

● Dziedātāja Szaidrīte Prince un Jānis Klīmanis sagatavo programmu Nujorkas latviešu biedrības 70. gada svētkiem, kas notiks nākamā gada 19. janvārī.

KALAMAZŪ

● Latviešu skolas bibliotēkāres pienākumus ar šo mācības gadu uzņēmusies studente Baiba Kaugare. Viņas darba laiks bibliotēkā (Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzes namā) ir sestdienās no plkst. 5.30 — 6.00 vakarā. Šinī laikā ārpusskolas grāmatu lasītājiem dota iespēja izmantot pašreiz bibliotēkā esošās 1275 grāmatas. Grāmatas izsniedz lasīšanai bez atlīdzības.

● DV apvienība izsūtījusi uzaicinājumus ziedot grūtdieņu iepriecināšanai Ziemas svētkos. Ziedojumi nosūtāmi aprūpes dalas vadītājam R. Ozoliņam, 3016 Santos Ave., līdz 1. decembrim.

KLĪVLENDA

● Dailonis Stauvers ar savu mākslas salonu daudz pakalpojis mūsu kultūras lietai. Viņa rīkotās mākslas izstādes Klīvlendas tautiešiem arvien sagādājušas lielu prieku un īstu mākslas baudījumu. Arī mākslinieki varējuši būt apmierināti, ka viņu darbi tiek pienācīgi novērtēti un pirkti. Š. g. 21. oktobrī Stauvera salonā ar saviem darbiem reprezentējās divi Kanadas mākslinieki: tēlnieks Augusts Kopmanis un grafiķis Ilgvars Steins. Pavisam kopā izstādīti ap 50 darbu. Tautieši izstādē ieradās kuplā skaitā un pirmā dienā nopirkti vairāki darbi.

● DV mītnē 21. oktobrī pulcējās Klīvlendas latviešu organizāciju pārstāvji kopā ar Dziesmu svētku rīcības komitejas locekļiem. Rīcības komiteja deva pārskatu par līdzšinējo darbību.

● Latviešu Miera draudzes dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs, kas notika 20. oktobrī Calvin kluba lielajā zālē, izdevās labi un dāmu komitejai deva prāvu atlikumu.

LOSANDŽELOSA, KAL.

● 1962. g. 14. oktobrī Dienvidkalifornijas draudzes baznīcā notika pirmais jaunatnes dievkalpojums. Dievkalpojumā aktīvu dalību ņēma paši jaunieši. Ruta Gerke dziedāja solo, Jānis Braukis lasīja evaņģeliju, bet Solveiga Vaita runāja no pults un vadīja lūgšanu. Draudzes zālē jauniešus ar nākotnes nodomiem iepazīstināja mācītājs E. Caune. Nosprauda tālāko rīcības plānu. Dienvidkalifornijas ev. - lut. draudzes jaunatnes pulciņš ar 35 dalībniekiem ir sācis darbu, kas sola izvērsties par nozīmīgu jaunatnes līdzdalību latviešu baznīcas dzīvē.

● Dienvidkalifornijas draudzes gadskārtējais Rudens bazārs šogad notiks Mārtiņu vakarā, 10. novembrī, plkst. 7.30 Internacionālā institūta telpās. Bagāta solās būt programma, jo septiņi Losandželosas latviešu teātŗa aktieŗi Anša Tipāna vadībā un pamšam režisoram spēlējot līdz, gatavo viencēlienu: „Tur, kur Gauja plūst". Imants Tilgašs savukārt gatavo skatuves ietērpu.

● 18. novembŗa svētku akts šogad notiks 17. novembrī ar koncertu un kafijas galdu DKLB sarīkojumā. Koncertu sniegs vietējie spēki: Stefanīda Jansone, Andrejs Kurmiņš un Velta Barvika.

Tai pašā vakarā San Diego, kas apm. 120 jūdzes no Losandželosas, arī notiks Valsts svētku akts, apvienots ar draudzes svētkiem un saviesīgu dzīvi. Viesosies māc. E. Caune no Losandželosas.

● Ļoti izdevīgu piedāvājumu pārdot savu dievnamu saņēmusi Dienvidkalifornijas draudze. Piedāvātā summa vairāk kā divas reizes pārsniedz savā laikā samaksāto baznīcas cenu. Tomēr jāšaubas, vai draudze spēs piedāvājumu izmantot — jaunas un plašākas baznīcas būvei. Šķēršļi varētu būt pārmērīgi augstās zemes cenas rajonos, kas no satiksmes viedokļa būtu pieņemami.

● Robertu Davidu Strautiņu, Eliasa un Gerdas dēlu, kristījis māc. E. Caune. Strautiņi nesen ieceļoja no Pertas, Austrālijā.

M. V.

3. ASV DZIESMU SVĒTKOS

pieteikušies 1436 dziedātāji. Kārtējā dziesmu svētku rīcības komitejas darba sēde notika 14. oktobrī DV apvienības mītnē.

Finanču nozares vadītājs R. Viljumsons ziņoja par budžeta reālizēšanos. Ieejas kartes koncertam tiks iespiestas novembrī un decembrī tās laidīs pārdošanā, lai tautieši varētu iegādāties Ziemsvētku dāvanai.

Informācijas nozares vadītājs E. Sakss ziņoja, ka dziesmu svētku propaganda marku zīmējumi jāiesniedz US pasta iestādēm apstiprināšanai. Markas tiks iespiestas ar tādu aprēķinu, lai tās varētu izmantot jau Ziemsvētku sūtījumiem.

Dziesmu svētku vadoņa redakcijā piedalīsies pārstāvji no visām komitejas nozarēm. Tam jāatbilst pilnīgi svētku norisei, lai apmeklētāji par dziesmu svētkiem un to sarīkošanu būtu informēti.

Kā vienmēr, tā arī šoreiz visplašākās pārrunas radās pie mūzikas nozares ziņojumiem. Profesora J. Vītola 100 gadu piemiņas koncerta rīkošana jau pilnīgi nokārtota. Programmu sāk iestudēt. Mūzikas nozares vadītājs J. Ūdris ziņoja, ka pieteicies Sietlas (Wash.) LB koris ar 42 dziedātājiem.

Teātŗa izrādi uzdeva sagatavot B. Sniedzem un režisoram A. Rubenim. Izrādei pieņēma Ziverta lugu Rūda.

Ziņojumus vēl sniedza mākslas izstādes kārtotājs R. Āboliņš un sporta spēļu pārzinis Robs. Nākošā rīcības komitejas sēde notiks 11. novembrī.

J. E.

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

28. oktobrī, pl. 1,15 Betlēmes baznīcā Reformācijas atcere un jauniešu iesvēte ar dievgaldu. Mācītāji R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis, dziedās draudzes koris; diriģents un ērģelnieks Bruno Skulte.

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

28. oktobrī plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola; plkst. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. Rautenšilds.

DETROITA

28. oktobrī plkst 12.00 Ticības atjaunošanas dievkalpojums; pl. 3.00 p. p. Redeemer Lutheran Church, Ann Arborā Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Māc V. Liventāls.

4. novembrī, plkst. 12.00 Holy Trinity baznīcā mācītāja V. Liventāla 10 gadu darbības atceres dievkalpojums. Piedalās: prāv. K. A. Birznieks, māc. J. Sīpols, māc. J. Dzirnis (no Phoenixville, Pa) un māc. V. Liventāls.

Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedr. telpās — draudzes vakars ar kopīgu mielastu.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1649 So. 11th Ave., Melvudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti

AURORA

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

28. oktobrī plkst. 3 p. p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

LOSANDŽELOSĀ

4. novembrī, plkst. 11 Reformācijas svētku dievkalpojums. Referāts.

11. novembrī plkst. 11 Jaunatnes dievkalpojums.

18. novembrī plkst. 11 Valsts svētku dievkalpojums. Ruta Gerke, māc. E. Caune.

BURLINGAME, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45. un H ielā.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterānu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

28. oktobrī, plkst. 3 p.p., Ticības atjaunošans svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma bērnu dārza telpās gadskārtējā mantu loterija, bērniem laimes aka un atspirdzinājumu galds.

DIENVIDKALIFORNIJA

Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzē, 2450 Griffin Ave., L.A. — 31. Cal.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IR. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķs 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, 2 virtuves, ūdens - ejļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 14.900,-, iemaksa $ 2.500,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

YONGE - EGLINTON: Atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, ūdens - ejļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 15.500,-, iemaksa $ 2.000,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

EGLINTON - VICTORIA PARK: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ejļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 13.900,-, iemaksa $ 1.500,-. Atlikums uz vienu atklātu obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOSAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Māc. V. Sēfers

DAUGAVAS VANAGU ROSME ANGLIJĀ

Kārtējā DVF valdes sēde bija galvenokārt veltīta DV dienu sarīkošanas jautājumiem.

Sēdi vadīja pr-dis L. Rumba.

Pirmās DV dienas Anglijā notiks 27. un 28. oktobrī Korbijā.

Svinībās piedalīsies arī DVF goda pr-dis sūtnis K. Zariņš, LAK EC un LNPL prezidija pr-dis A. Abakuks un no Vācijas ieradīsies pltn. R. Kociņš. Par mūsu svinībām dzīvu interesi izrādījusi vietējā britu prese. Par šo uzmanību un publicitāti no britu puses paldies jāsaka mūsu darbiniecei dzejniecei M. Ausalai - Pālītei.

DV dienu ievadījumu iezīmēs DVF delegātu pilnsapuces un DVF sporta sacensību atklāšana vienā laikā sestdien, 27. oktobrī, plkst. 10.30. Plkst. 14.00 notiks Latvieešu mākslinieku un daiļamatnieku kopas darbības skates atklāšana. Plkst. 18.00 sāksies svinību centrālā daļa ar aktu, jundu, koncertu un balli. Turpinājumā svētdien, 28. oktobrī, plkst. 10.00 būs svētbrīdis, apbalvojumu pasniegšana, sporta sacensību turpināšanās, pltn. R. Kociņa referāts ar debatēm, sportistu apbalvošana, kopīgas pusdienas un nobeigums.

Šajās DV dienās reizē oficiāli atzīmēs arī organizācijas šīs zemes saimes 15 gadu darbības atceri.

Valde ar gandarījumu pieņēma zināšanai, ka nodaļās un vietumis arī kopās norit čakla gatavošanās organizācijas svinībām Korbijā.

Valdei tagad ziņots, ka š. g. septembrī, DV CV informācijas nozares izkārtojumā, iznākusi brošūra Latvia 7000 eksemplāros. Šo izdevumu angļu valodā par Latviju izdeva pēc Latvijas sūtniecības ASV 1958. g. izdotās brošūras pamatteksta. Dažus grozījumus un papildinājumus veicis red. J. Andrups. Izdevuma finansēšanā piedalījies DV Fonds un LNPL.

DVF informācijas daļa beidz iekārtot kopīgo saimes foto uzņēmumu albumu — Daugavas Vanagi Anglijā.

Nodaļās un kopās jau norit ziedojumu vākšana palīdzības darbam Anglijā un Vācijā. — Ziemsvētku akcijas ietvaros. Ziedojumus vāc un pieņem visu vietējo DVF saimju vadība, bet tos var iemaksāt personīgi jebpa pastu arī DVF darbvedim: 72, Queensborough Terr., London, W. 2.

Valde izlēma arī vairākus iesniegumus pabalstu lietās. Aprūpes daļas vadītājs K. Ampermanis ziņoja par veikto palīdzības darbu.

Halifaksas nodaļas valdes pr-dis E. Miķelsons ar rakstu zemes valdei paziņojis, ka nodaļa kārto sava nama ieepirkšanas formalitātes.

Vanadžu daļas vaditāja M. Ķeņģe ziņoja par vanadžu nodomu un iecerēto rīcību līdzdalībai gadskārtējā Ziemsvētku tirdziņā, ko decembra sākumā DVF namā Londonā kopīgi rīko Baltijas tautu sieviešu organizācijas.

Sakarā ar DVF 15 gadu darbības cēlienu valde par nopelniem un atbalstu organizācijas centieniem un darbam atzinības rakstus piešķīrusi: Jānim Rolavam, Vilim Eglājam, Ādolfam Putcem, Indulim Kažociņam, Margaritai Ausalai - Pālītei, Arvidam Rozentālam, Annai Celmiņai, Ņinai Veidemanei, Ernai Kalniņai, Olgai Koškinai, Jānim Kalniņam, Elmāram Zobenam, Staņislavam Loginam, Edvardam Liepiņam, Antonam Gailim, Albertam Jērumam, Krišjānim Krūmiņam, Laumai Dytham'ai, Emmai Alksnītei, Elvīrai Ciekurei, A. Šķietniekam, Elmāram Balodim, Robertam Brokam, Atim Krūmiņam, Jānim Pečakam.

I. D.

RIESTA LAIKĀ

Mūsu skaistais meža putns — mednis, dabai mostoties pavasarī, saista ik mednieka uzmanību. Vakarā vai nakts tumsā šis mīlas kārais meža iemītnieks ielaižas labi izraudzītā vietā, no kurienes tas rīta krēslā sāk aicināt pie sevis pielūdzējus, raidīdams tālu sadzirdamu dziesmu. Mednis tā aizraujas savā dziedāšanā, ka nemaz nepamana piezagušos mednieku, kas to ar labu tēmējumu nocej no zara.

Šī skaistā putna aizraušanās ļoti līdzīga stāvoklim ASV, kur pašreiz pilnā sparā rit vēlēšanu cīņas — ar aģitācijām, runām, solījumiem.

Viss pārējais it kā novirzījies otrā vietā un uzmanība koncentrēta uz kandidātiem un viņu solījumiem — uzvest valsti uz skaidrāka un drošāka ceļa. Brīžiem šīs draudzīgā apkarošanās iet pāri zināmai robežai, dažkārt izvilinot smīnu un neuzticību vēlētājos. Šo aizraušanos ar vēlēšanām, runām un solījumiem nav kavējušies izmantot Savienoto Valstu pretinieki — Kuba un Padomju Savienība. Pēdējā gan vairākkārt izteikusies, ka nepielietos neko tādu, kas varētu traucēt šo vēlēšanu saviļņojuma gaitu un norisi. Bet komūnistiem vārdi paliek tikai vārdi.

Protams, viņi nespēj ietekmēt ASV iekšpolitikas gājienus vēlēšanu cīņās, toties viņi rada un izsauc aizvien asākus saviļņojumus ārpolitikā. Vispirms jau ir pilnīgi skaidrs, ka vēlēšanu cīņai sākoties un tai pievēršoties ar lielu uzmanību, krievu militārie sūtījumi Kubai ievērojami pastiprinājušies. ASV bridinājumiem Kastro nepievērš lielu uzmanību, balstoties uz sava lielā izpalīga aizmugures un tā draudiem kapitālistiskām valstīm.

Arī pašas Savienotās Valstis vēl šodien nav skaidrībā ko darīt un kā rīkoties, lai izmīcinātu komūnismu pašu piedurvē. Bijušie un pašreizējais prezidents, Amerikas stāvokli raksturojot, novirza vainu uz vienu vai otru partiju, kaut gan no malas vērojot ASV gājienus, objektīvam vērtētājam šķiet, ka šīs dienas pozicijai pirmsākumu būs noteicis prezidents Rūzvelts, sabiedrodamies ar Padomju Savienību no tā briža, kad Rūzvelta valdība atzina komūnistisko lielvalsti de jure un de facto. Pašreizējam ASV prezidentam tādēļ nav iespējams tik viegli īsā laikā labot pielaistās kļūdas.

Asumi un launi paredzējumi kāpj arī gar kauna mūri Berlīnē. Tas liecina par notikumu kopsakarību, ko komūnisti parasti dara, lai efektīvāki un draudošāki akcentētu savus mērķus un nodomus. Šoreiz tie to dara laikā, kad tuvojas vēlēšanas, kuras piesaista tautas interesi iekšējām lietām. Bet nav domājams, ka šie ārējie sarežģījumi traucēs vai iespaidos vēlēšanu norisi, ko tauta vienprātīgi uzskata par vienu no svētākiem un lielākiem pienākumiem patiesas demokratijas valstī. Tamdēļ nav paredzams, ka šāviens izskanēs riesta laikā. Bet kad tas būs pāri, tad tauta atkal ieraudzīs vecās, sakāpinātās grūtības diktatoriskā komūnisma un rietumnieku demokratiju starpā, kas tieši būs pastiprinājušās vēlēšanu laikā. Bet grūtības arī vieno — liek saslēgties rokām un sirdīm.

Vienalga, kas ņemtu pārsvaru vēlēšanu iznākumos — briesmu un izšķirīgas rīcības brīdī partiju dogmas, solījumi un ieceres saplūst vienā veselā — tautas viengabalainībā. Tā vienmēr ir stāvējusi un arī nākotnē stāvēs par brīvību, tiesībām un drošību rietumu demokratiju izpratnē.

P. Grods.

VĒL PAR AUTO VADĪŠANU

PAR SOFERĒŠANAS MĀKSLU IZSAKĀS SPECIĀLISTS ŽANIS AKOTIŅS

Kād rakstiju par auto vadīšanu pagājušo reizi, slepeni domāju, ka pēc tik pamatīgi uzrakstītiem paskaidrojumiem saņemšu neskaitāmas vēstules ar slavinājumiem. Neviena! Secinājums — automobiļa vadīšana ir tik ļoti sarežģīta lieta, ka tā jāpaskaidro vairākas reizes. Citādi nelien galvā. Makšķernieki lād Pelēko, politiķi — Meteoru, bet man, cilvēkam, kurš tik lielas pūles pielicis, lai uzrakstītu zinātniski pamatotu un tiešā darbā novērotu studiju par auto vadīšanu — nevienas vēstules! Novēroju gan, ka dāmas sarīkojumos pēc tā raksta mēdza skatīties uz otru pusi, kad gāju gaŗām, bet tāpat jau dara arī frizieŗi un zobārsti pēc mana pēdējā raksta par asiņainākām profesijām pasaulē. Gribu paskaidrot šeit uz vietas, ka nekur un nekad neesmu publiski apgalvojis, ka frizierim, bārdu dzenot, klientam ikreizes jāiegriež un ka zobārsti rauj veselos zobus un slimos atstāj. Bez tam — sakarā ar atomu laikmetu un divdesmito gadsimtu — asiņainākā profesija piedēr asins ņēmējam slimnīcā, nevis — bendem. Bet nu, liekas, esmu drusku pagājis nost no auto vadīšanas, šī raksta īstā tēmata!

Vispirms auto jāstartē. Ja tas tūdaļ nestartējas, nav ieteicams lietot franču valodu, arī krievu nē. Ja mašina nav „Pobeda" vai „Peugeots", nesapratīs tā kā tā. Nav ieteicams par mašinas trūkumiem izgāzt dusmas arī angļu vai latviešu valodā, it sevišķi, ja klāt dāmas. Pavisam mierīgi jāpaskatās, vai zem vāka ir baterija. Ja ir, mašinai vajadzētu darbotiees. Kad iekāpjat iekšā, bieži atgadas, ka tā darbojas arī. Tikai gribējusi pārbaudīt jūsu nervus.

Nervi auto braukšanā nāk tūliņ pēc benzīna. Protams, arī benzīns svarīgs. Pie tam jāzina, kurā galā lej degvielas, kurā — ūdeni. Nupat Ņudžersijā kāda kundze bija abas caurules sajaukusi. Rezultāti bija nejauki. Vispār neesot labi lietas jaukt, arī benzīnu ar ugunsūdeni nē. Tātad nervi svarīgi. Ja izbrauc cauri sarkanai ugunij, nervus! Nav nozīmes mēģināt iestāstīt kārtības sargam, ka uguns bijusi zaļa, dzeltena, jeb ka esat krāsu akls, viņš neticēs. Vienaldzīgi izvilks mazo grāmatiņu, zīmuli, un sāks rakstīt, pa starpām paskaidrojot, kādas visādas nelaimes no jūsu vienaldzības un neuzmanības varētu izcelties. Viņš jūs sašausminās tik tālu, ka jums sāks rasties mazvērtības komplekss un bezmaz sevi turēsit par trešā pasaules kaŗa galveno cēloni. Kārtībniekam ļaunā nevar ņemt, darba lieta. Jums arī nē.

Kādreiz gadās, ka mašīna ne no kā apstājas un atsakās tālāk iet. Ko darīt? Vārdi nelīdz, arī ne, ja tie ņemti no visbiezākās krievu vārdnīcas jeb armijas virsseržanta leksikona. Pie tam mašīnām ir īpašība apstāties visdzīvākos satiksmes centros. Tad redzat gaŗāmbraucējus jums ko sakām par ceļa aizsprostošanu. Labi, ja tiem ciet logi un redzat tikai mutes kustības.

Citādi mazvērtības komplekss var pārvērsties vajāšanas mānijā.

Protams, nav labi, ja pie stūres ir pārāk bezbēdīgs, draiskulīgs braucējs. Tā reiz kāds Emīla Puraseska draugs Kolorado pavalsti bija rakstījis, cik labi protot vadīt mašīnu, neturot rokas pie stūres. Viņš būtu izcīnījis pasaules meistartitulu braukšanā bez rokām, ja — nebūtu gadījies ceļa līkums . . .

Mašīnai var gadīties plakana riepa. Parasti tas notiek lietus gāzes laikā, vai kad steidzaties uz darbu. Tādās reizēs riepa jāmaina. Nav labi, ja arī rezerves riepai izgājis gaiss, jeb tā nav paņemta līdzi. Ja tomēr rezerves riepa ir paņemta līdzi, tā jāpievieno mašīnai. Nav ieteicams izgāzt dusmas šīs procedūras laikā uz tiem labajiem cilvēkiem, kuŗi, rokas bikšu kabatās sabāzuši, stāv un skatās, ko darāt, nekopojoties ar daudziem derīgiem padomiem.

Tagad, varam kerties mierīgi pie mūsu galvenā punkta — kā vadīt sekmīgi un bez sāpēm automobiļus un citus spēkratus. Bet, šķiet, ka arī šoreiz par ieradu tālāk netiks jūsu

Žanis Akotiņš.

609 YONGE ST., TORONTO 5, ONT.
JAUNĀKĀ
SKAŅU PLATE
Mūzika no Latvijas, 2. izdevums.

33 RPM LP Nr. 382. Mākslinieki: V. Butāne, Rigas sekstets, E. Volšteina, Vilma Cīrule, A. Ludiņa, Latvijas koris, A. Klinka un citi ar dziesmām un mūziku. Zvaigžņotā Rīga, Laimīte, Mikla, Atstātā, Senatne, Vakara kluusums, Al Ciemiņi, Rigas bulvāri un 10 citas populāras dziesmas uz 12" LP.

Maksā $ 6.45 gabalā + 21 ¢ tirdzn. nod. + 50 ¢ pasta izdevumi.

Tikai dažas palikušas no iepriekšējām LP Latviešu tautas dziesmām un dejām.

Nr. 306 — 12 LP. Cena tā pati kā augšējām.

„VECLAIKU FARMAS MĀJA" — ROKU DARINĀTS ādas FOTO ALBUMS, 14" x 10", ar melnām un baltām starplapām — $ 14,95; CIGARESU vai ROTAS LIETU KASTITE, 8" x 6" x 2½" — $ 9,95. Pārsūta pa pastu. „JOSTAS RAKSTS" — ROKU DARINĀTS ādas FOTO ALBUMS — $ 14,95; tirdzn. nod. kastītei 30 ¢; albumām 50 ¢. Pasta izd. $ 1,50 gabalā.

Pieprasiet mūsu JAUNO EIROPIŠKO ILGSPĒLĒJOSO SKAŅU PLAŠU katalogu. Visi sirsnīgi gaidīti.

Speciāls dāvanu veikals
Art Handi crafts
WALTER KOPPEL
609 YONGE TORONTO 5, ONT.

PIRMKLASĪGAS
ZIEMAS SVĒTKU KARTES
12 DAŽĀDAS BRĪNIŠĶĪGAS ZIEMAS AINAVAS DABĪGĀS KRĀSĀS.
Cena tikai 12 c. gabalā
Viss jauns! Agrāk nepublicēts!
ATKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE.
Reinh. Simanis, 5415 Cotes St., Antoine Rd., Montreal 28, P. Q.

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS UN NOTIS

Andrejs Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARA — noveles	$ 3.20
Dr. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta atmiņas	$ 5.50
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS — noveles	$ 3.20
V. Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi	$ 2.80
K. Kurbads — SILU SALKA — dzejoļi	$ 2.80
ZIŅTIS Nr. 6./7. (plašs dubultnr. angļu valodā)	$ 1.50
E. Avota — LATVIEŠU VAĻODAS MĀCĪBA I	$ 1.00

NOTIS

V. Dārziņš — 200 latviešu tautas dziesmas II, III, IV. b ā III. - IV kopā	$ 3.50 $ 6.00
Jēk. Mediņš — latviešu tautas dziesmas	$ 2.50
Arv. Žilinskis — Solo dziesmu izlase	$ 4.00

Pasūtinot apgādā 25% atlaide.

ALFR. KALNĀJA APGĀDS,
719 W. Willow St., Chicago 14, Ill., USA.

SŪTIET UZ LATVIJU
NAILONA KAŽOKUS

Pilna gaŗuma, ļoti silts. Valēja stila ar lielu apaļu apkakli un lielām pieliekamām aprocēm. Satina odere. Pelēkas vai brūnas strīpas „SQUIRREL EFFECT".

Mazs	US $ 71.40	svars 4 mārc.
Vidējs	US $ 77.00	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US $ 82.75	svars 4 mārc. 12 unc.

„BEAVER LAMB EFFECT"

Mazs	US $ 65.60	svars 4 mārc.
Vidējs	US $ 71.40	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US $ 77.00	svars 4 mārc. 12 unc.

Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15.

Naudas pārvedumu adresējiet „DAUGAVAS VANAGI" un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un adresi sūtiet

DV SAINĪŠU NODAĻAI,
123 Huron Stree t, Toronto 2 - B, Ont., Canada.
Piegāde 4 līdz 6 nedēļu laikā.

DV SAINĪŠU NODAĻA
PIEDĀVĀ

Nr. 1.
2 bundžas sviesta (a 13½ unces)
2 mārc. bekons
2 mārc. cukurs
2 mārc. rīsi
8 unc. kakao
..... $ 21.55

Nr. 2.
2 bundžas sviesta
2 bundžas bekons
3 bundžas tauki
4 mārc. cukurs
5 mārc. milti
2 mārc. rīsi
2 unc. kakao
3 unc. tualetes ziepes
1 mārc. mazg. ziepes
..... $ 27.25

Nr. 3.
2 bundžas sviesta
4 mārc. rīsi
11 mārc. cukurs
2 mārc. tauki
2 mārc. Santos kafija
8 unc. Ovomaltīns
2 mārc. Ēdames siers
6 unc. tualetes ziepes
2 mārc. veļas ziepes
2 marc. manna
..... $ 38.50

Nr. 4.
19 mārc. cukurs
9 mārc. rīsi
10 mārc. bekons
..... $ 41.90

Nr. 5.
3 bundžas sviests
4 mārc. cukurs
4 mārc. rīsi
2 mārc. žāvēti jaukti augļi
12 unc. rozīnas
1 mārc. medus
2 mārc. Emmentāles siers
1 mārc. kakao
..... $ 32.50

Nr. 6.
11 mārc. cukurs
10 mārc. milti
6 mārc. rīsi
4 bundžas sviests
4 bundžas tauku
2 mārc. šķiņķis
1 mārc. veļas ziepes
.....$ 43.70

Nr. 7.
4 bundžas sviests
2 bundžas tauki
2 mārc. šķiņķis
2 mārc. bekons
4 mārc. cukurs
5 mārc. milti
4 mārc. rīsi
2 mārc. manna
2 mārc. žāvēti jaukti augļi
12 unc. rozīnas
2 mārc. medus
2 mārc. Edames siers
1 mārc. kakao
1 mārc. Santos kafija
3 unc. tēja
8 unc. Ovomaltīns
6 unc. tualetes ziepes
2 mārc. veļas ziepes
..... $ 57.60

Nr. 8.
3 bundžas sviestu
3 bundžas tauki
2 mārc. bekons
..... $ 25.25

Nr. 9.
6 bundžas sviesta
4 bundžas tauki
4 mārc. bekons
2 mārc. šķiņķis
1 bundža margarīna
..... $ 42.35

Nr. 10.
6 mārc. veļas ziepes
8 mārc. mazg. pulveris
9 unc. ziepju pārslas
10 gab. tualetes ziepes
5 unc. galv. mazg. šampons
4 unc. bārdas dz. ziepes (standziņās)
..... $ 30.20

Nr. 11.
9 mārc. cukurs
8 mārc. milti
4 mārc. rīsi
1 mārc. jaukta kafija
1 mārc. kakao
3 mārc. jaukti žāvēti augļi
12 unc. rozīnas
2 bundžas sviests
2 bundžas tauki
2 mārc. šķiņķis
2 mārc. Salami
2 mārc. bekons
1 mārc. veļas ziepes
2 gab. tualetes ziepes
..... $ 50.25

Nr. 12.
1 mārc. kafija
1 mārc. konfektes
1 mārc. piena šokolāde
7 unc. Toblerone šokolāde
14 unc. Lindt Napolitains
1 mārc. dažādi biskvīti
2 mārc. Santos kafija
1 mārc. Nescafé
1 mārc. kakao
3 unc. tēja
2 mārc. jaukti žāvēti augļi
12 unc. rozīnas
8 unc. mandeles
2 mārc. medus
1 mārc. zemes rieksti
1 mārc. rieksti
8 unc. dateles
8 unc. vīģes
4 mārc. cukurs
4 mārc. rīsi
3 bundžas sviests
3 bundžas šķiņķis
2 mārc. Salami
2 mārc. Emmentāles siers
..... $ 73.75

Saiņu cenās ieskaitīta muita un citi izdevumi, tā ka saņēmējam nekas nav jāpiemaksā. Saiņi domāti tikai sūtīšanai uz Eiropas Krieviju. Uz Aziju jāmaksā speciāla pārsūtīšanas piemaksa. Cenas ir ASV dolaros, Kanadas naudā maksājot, jāpiemaksā 5%.

Pasūtinot, atzīmējiet tikai saiņa numuru un līdz ar atlīdzību naudas pārvedumu, uzdodot saņēmēja pilnu vārdu un pareizu adresi, sūtiet

DV SAINĪŠU NODAĻAI
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.
Naudas pārvedumu vai arī čeku rakstiet uz DAUGAVAS VANAGI vārda.

PĀRDODAMS
LABI IEJOŠS PUĶU VEIKALS
(latviešu uzņēmums).
ZVANĪT LE 6-0143
V. MUKTAM
I. JANKOVSKIS REALTOR
93½ Roncesvalles Ave., Toronto.

VAJADZĪGA
MĀJSAIMNIECE
MAZĀ ĢIMENES MĀJĀ AR DIVIEM BĒRNIEM 4 UN 10 G. V.
Bathurst - Wilson rajonā. Jādzīvo uz vietas. Alga $ 130,- mēnesī. Jāprot runāt angliski. Tīrīšanas darbi nav jādara.
Zvanīt ME 6-0241 vai 368-6824, Toronto.

DR. PAUL REKAI
(PHYSICIAN)
Ar 5. novembri pieņems slimniekus.
331 Sherbourne St.
Toronto 2
(dienvidos no Carlton)
Telefons paliek tas pats
WA 3-2395

LICENZĒTS GĀZES UN EĻĻAS APKURU IERĪKOTĀJS
izpilda jaunus un remonta darbus.
Krāsns tīrīšana $ 7.00.
Lūdz zvanīt LE 1-6563.
A. LAGUNS,
204 Oakwood Ave., Toronto.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
☆ FOKSTROTU
☆ LĒNO VALSI
☆ VALSI
☆ TANGO
RUMBA CHA-CHA-CHA.
JIVE, MAMBO, SAMBA,
PRIVATSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

SESTDIEN, 10. NO
Columbus Hall
MĀRTI
EIROPIEŠU ORĶESTR
GALDIŅI. ◦ BUFETE. ◦
Ieeja $ 2

DAŽĀDAS
ATTĪSTĪSA
ĀTRA UN PIRMKL
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNIC
Darba laiks no pl. 9—1, se

Kur pēkšņi izgaisa tava
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET A
LOTUS PUĶ
802 Bathurst ielā,
tel.: LE 3-38
KANADAS DAIĻAMAT
SAL
LOTU

AUSTRA Š
DĀMU FRIZIERSA
737 Bloor St.. W., pie Grace, To

LATVIJAS AMERIKĀ
M
S
T
PIENEM VISADA VEID
IESPIEDUMDARBU PA
◦ LAULIBU un IESVĒTĪBU IELŪ
◦ VIZITKARTES,
◦ DOKUMENTUS BIEDRI
◦ KONCERTU PROGRAMM
◦ SARĪKOJUMU BILETE
◦ PLAKĀTUS DZIESMU
◦ GRĀMATAS un ZU
◦ VESTUĻU VEIDL
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ
ONT., CANADA.
Pasūtinājumus lūdzam n

ĒRCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

N - VICTORIA PARK: Atsevišķs 6
ķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, garā-
a $ 13.900,-, iemaksa $ 1.500,-. Atlikums
tu obligāciju.

VIENIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
IELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

ET UZ LATVIJU
NA KAŽOKUS
s. Vaļēja stila ar lielu apaļu apkakli
aprocēm. Satina odere. Pelēkas vai
as „SQUIRREL EFFECT".
US $ 71.40 svars 4 mārc.
US $ 77.00 svars 4 mārc. 6 unc.
US $ 82.75 svars 4 mārc. 12 unc.
ECT"
US $ 65.60 svars 4 mārc.
US $ 71.40 svars 4 mārc. 4 unc.
US $ 77.00 svars 4 mārc. 12 unc.
skaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
eskaita $ 8.15.
adresējiet „DAUGAVAS VANAGI"
linu vārdu un adresi sūtiet

INIŠU NODAĻAI,
, Toronto 2 - B, Ont., Canada.
4 līdz 6 nedēļu laikā.

NIŠU NODAĻA
IEDĀVĀ

	Nr. 8.	
unces)	3 bundžas sviesta	
	3 bundžas tauki	
	2 mārc. bekons	
21.55	.....	$ 25.25
	Nr. 9.	
	6 bundžas sviesta	
	4 bundžas tauki	
	4 mārc. bekons	
	2 mārc. šķiņķis	
	1 bundža margarīna	
	.....	$ 42.35
27.25	Nr. 10.	
	6 mārc. veļas ziepes	
	3 mārc. mazg. pulveris	
	9 unc. ziepju pārslas	
	10 gab. tualetes ziepes	
	5 unc. galv. mazg. šampons	
	4 unc. bārdas dz. ziepes (standziņās)	
	.....	$ 30.20
	Nr. 11.	
38.50	9 mārc. cukurs	
	8 mārc. milti	
	4 mārc. rīsi	
	1 mārc. jaukta kafija	
41.90	1 mārc. kakao	
	3 mārc. jaukti žāvēti augļi	
	12 unc. rozīnas	
	2 bundžas sviests	
ugļi	2 bundžas tauki	
	2 mārc. šķiņķis	
	2 mārc. Salami	
	2 mārc. bekons	
ers	1 mārc. veļas ziepes	
	2 gab. tualetes ziepes	
32.50	.....	$ 50.25
	Nr. 12.	
	1 mārc. kafija	
	1 mārc. konfektes	
	1 mārc. piena šokolāde	
	7 unc. Toblerone šokolāde	
	14 unc. Lindt Napolitains	
43.70	1 mārc. dažādi biskvīti	
	2 mārc. Santos kafija	
	1 mārc. Nescafé	
	1 mārc. kakao	
	3 unc. tēja	
	2 mārc. jaukti žāvēti augļi	
	12 unc. rozinas	
	8 unc. mandeles	
	2 mārc. medus	
	1 mārc. zemes rieksti	
ugļi	1 mārc. rieksti	
	8 unc. dateles	
	8 unc. vīģes	
	4 mārc. cukurs	
	4 mārc. rīsi	
	3 bundžas sviests	
	3 bundžas šķiņķis	
	2 mārc. Salami	
	2 mārc. Emmentāles siers	
57.60	.....	$ 73.75

kaitīta muita un citi izdevumi, tā ka sa-
jāpiemaksā. Saiņi domāti tikai sūtīšanai
Uz Āziju jāmaksā speciāla pārsūtīšanas
ASV dolaros, Kanadas naudā maksājot,

ējiet tikai saņa numuru un līdz ar attie-
umu, uzdodot saņēmēja pilnu vārdu un
t

NIŠU NODAĻAI
eet, Toronto 2-B, Ont., Canada.
u vai arī čeku rakstiet uz DAUGAVAS
VANAGI vārda.

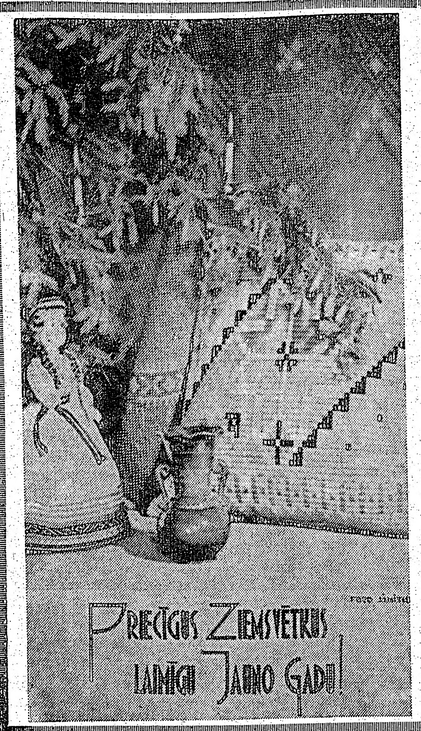

DV KANADAS VALDES
Aprūpes daļas 1962. gada
LATVIEŠU ZIEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

Ir jau dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2B, Ontario, Canada.

Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes — četrkrāsainas iespiestas uz laba papīra un maksā, ieskaitot aploksnes, $ 1.25.; atsevišķas kartītes — 15 centu. ATKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE.

Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vadītāja A. Kvēpa, — 176 Hopedale Ave., Toronto 6, tel. HO 5-3066.

SESTDIEN, 10. NOVEMBRĪ, PLKST. 8 VAKARĀ
Columbus Hall (Sherbourne - Linden)
MĀRTIŅU BALLE
EIROPIEŠU ORĶESTRIS. ◦ PĀRSTEIGUMA BALVAS. ◦
GALDIŅI. ◦ BUFETE. ◦ MĀRTIŅU ZOSS UN CITI GARDUMI.
Ieeja $ 2.00 iesk. galdiņu.
Lūdz apmeklēt
TORONTO VANAGI un VANADZES.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B.
Darba laiks no pl. 8—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

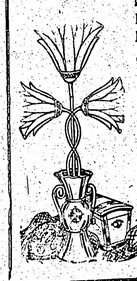

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6790

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTĪNĀJUMUS:
◦ LAULIBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
◦ VIZĪTKARTES,
◦ DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
◦ KONCERTU PROGRAMMAS,
◦ SARĪKOJUMU BIĻETES,
◦ PLAKĀTUS DZIESMU LAPIŅAS,
◦ GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
◦ VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKŠNES u. c.
PASŪTĪNĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

ARTŪRS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

IZĪRĒJAMS
7 - ISTABU DUPLEKSS
SPADINA - BLOOR RAJONĀ, 18 DALTON RD., TORONTO.
$ 140,- mēnesī.
Zvanīt RU 2-2196.

Danforth - Jackman
IZĪRĒJAMAS
mēbelētas vai nemēbelētas
2 ISTABAS un VIRTUVE
(elektriskā plīts, ledus skapis, atsevišķa vannas istaba un atsevišķa ieeja). Uz vēlēšanos garāža, dārzs vai vēl VIENA ISTABA.
Zvanīt vakaros HO 6-1481.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba
62 Langley Ave.
vieniniekam/cei uz vēlēšanos ar pansiju un garāžu
tel. HO 1-6477, Toronto

HIGH PARK - BLOOR RAJ.
IZĪRĒJAMA
istaba ar virtuvīti.
Iespējama auto novietošana.
Zvanīt RO 2-9530, Toronto.

Penmans
GP 2-5
WARRANTED PENMANS KNIT-GOODS
APAKŠVEĻA - ZEĶES - T-KREKLI

VIKING DELIKATESSEN
Latviešu uzņēmums piedāvā:
◦ Labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus
◦ Žāvētus zušus, lašus un nēģus
◦ Importētus konzervus un sieru
◦ Importētas šokolādes un konfektes
◦ Labākos Toronto konditoreju izstrādājumus, kā arī pieņem pasūtinājumus uz dažādām tortēm
◦ Pašu virtuves ražojumi
1077 BATHURST ST. (tuvu pie Dupont St.) Tel. LE. 2-3068
Ja ir parkošanas grūtības, automašīnu var atstāt pretim veikalam B/A benzina pildītavā.
EMILIJA UN GEORGS DUMPE

VENUS
PUĶU VEIKALS
◦ Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
◦ Latviešu keramika.
◦ Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4545; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅS

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
◦ IZIRE TV par $8,- MĒNESĪ. ◦
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

VALUE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar zeltu.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

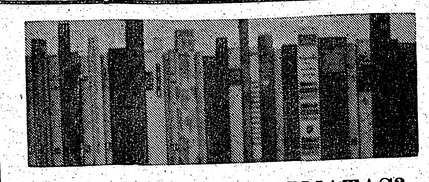

VAI JUMS IR ŠĪS GRĀMATAS?

Ed. Avota, LATVIEŠU VALODAS PRAKTISKIE VINGRINĀJUMI	$ 1.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ — dzejoļi	$ 1.50
E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710	$ 12.50
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas	$ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns	$ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas	$ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antalog.	$ 7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns	$ 3.85
Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti	$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti	$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls	$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls	$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41	$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42	$ 1.00
Irma Grebzde — KALNI KAPI DEBESĪS — noveles	$ 3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns	$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.00
Francis Molnārs — PAVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
A. Eglītis — DIVI KAPITNI — ar autora zīmējumiem	$ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KARA VĒSTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi	$ 2.80
A. Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARU — noveles	$ 3.20
E. Čirikova — JAUNĪBA — I daļa, romāns	$ 4.50
E. Čirikova — TRIMDA — II daļa, romāns	$ 5.00
E. Čirikova — ATGRIEŠANĀS — III daļa, romāns	$ 5.00
A. Brigadere — DRĀMA un NOVELES	$ 4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

ZIGFRĪDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-6183
viena tramvaja pieturas rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
◦ Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ◦

KAS? KUR? KO?
TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES
Little Rīga — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās buļetes.

BROADVIEW
DELIKATESU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview),
Tel.: HO 5-9905. E. un M. MEDNIS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

NEKUSTAMI IPAŠUMI

BĒRZIŅŠ Realty Limited
NEKUSTAMI IPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
316 Harbord St. LE 4-8447, TORONTO.

Bloor - Danforth Real Estate Ltd.
Nekustami īpašumi Toronto un apkārtnē.
E. HENISS, 1007 Bloor St. W. LE 7-2191 Mājās LE 3-4131
A. LAKSTIGALA, 690 Coxwell Av. HO 1-3536
Sevišķi izdevīga obligāciju izkārtošana. Mājās OX 4-6876

I. JANKOVSKIS
93½ Roncesvalles Avenue
LE 6-0143 LE 5-4455
Nekustami īpašumi pilsētā un uz lauķiem.

DAŽĀDI

Alder's Esso Service HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas. Dažādi auto remonti.
LAIMONIS ALDERS.

Asphalt Services Ltd. RO 9-4154
702 WESTON RD.
Grīdu — sienu — griestu tāles. ★ Krāsas — tapetes — tepiķi.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

Crest Florists HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televizijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļasžāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒRĒŠANA un EĻĻAS MAINĪŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāči.

PĀRSTĀVIS

KONST. KĀRKLIŅŠ

birojā HO 1-8158, mājās HO 6-5024.

ERIC KRAUS

10 Eastwood Road, Toronto.

REAL ESTATE BROKER
OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
MEMBER

N.H.A. jaunās un pārd. obligācijas pērk un pārdod, kā arī kšķērto. NOVERTĒŠANA PAR BRĪVU.

PAPE - O'CONNOR: 4 istabu atsevišķs bungalovs ar ūdens - ejļas apkuri, moderna virtuve, viena trīsdaļīga un otra divdaļīga vannas istaba, privāts iebraucamais ceļš un vieta garāžai. Pilna cena $ 9.900,-.

DANFORTH - WARDEN: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu un garāžu, ejļas apkure, liela moderna virtuve, vannas istaba. Iemaksa $ 1.500,-.

BROADVIEW - DANFORTH: Labi ejošs un ilggadīgs delikatesu veikals. Cena $ 2.200,-.

APBŪVES GABALI. LAUKU ĪPAŠUMI. VASARNĪCAS. DZĪVOKĻU MĀJAS. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI.

†

Mūsu tēvs un vectēvs

Mārtiņš Palma

dzimis 1881. gadā, aizgājis Dieva mierā 1962. gada 13. oktobrī, Mellužos.

Par viņu sēro:

... Tālu miglā un likteņa baismā
Ceļi aizveras — diezgan ir iets.

DĒLS, MEITA, VEDEKLA, ZNOTS UN MAZDĒLS.

Skaistākie ziedi un ziedu sakārtojumi visādiem gadījumiem.

SAUNDERS & IRIS

puķu veikalā

588 BLOOR St. W., TORONTO.

Zvanīt Z. Plēsums, veikalā LE 1-5665, mājās HO 1-5213.

Apmeklējiet mūsu veikalu un skates telpu.

VĒLĒŠANU KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Tautieši, kuriem tas būtu ērtāk, savas balsis LNAK padomes vēlēšanās varēs nodot tieši vēlēšanu komisijas locekļiem Sv. Andreja baznīcas blakus telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, sekojošās dienās un laikos:

Sestdien, 27. oktobrī, no plkst. 7—9 vakarā; svētdien, 28. oktobrī, no plkst. 12—2 dienā un svētdien, 4. novembrī, no plkst. 4—6 pēcpusdienā.

BASKETBOLA SEZONAS ATKLĀŠANA KANADĀ

LSAK izsludinājusi latviešu basketbola meistarības izcīņas noteikumus nākošai meistarībai. Meistarību atklās ar zibenturnīru, kas notiks Toronto Centrālā YMCA'ā sestdien, 27. oktobrī, pl. 5.00 p. p. Turnīrā piedalīsies meistarvienība DV ar 3 vienībām, latviešu YMCA ar 3 vienībām un TLSK ar 2 vienībām.

SPĒĻU KALENDĀRS 1962./63. GADA BASKETBOLA MEISTARĪBAI:

A. grupa.

Pirmā kārta: Toronto YMCA - DV Jāizspēlē līdz 4. novembrim. TLSK — Toronto YMCA. Jāizspēlē līdz 25. novembrim. DV - TLSK. Jāizspēlē līdz 16. decembrim.

Otrā kārta: DV - YMCA, jāizspēlē līdz 13. janvārim. YMCA - TLSK, jāizspēlē līdz 3. februārim. TLSK - DV, jāizspēlē līdz 24. februārim.

Jaunatnes grupa.

Pirmā kārta: TLSK - DV, jāizspēlē līdz 4. novembrim. YMCA - TLSK, jāizspēlē līdz 25. novembrim. DV - YMCA, jāizspēlē līdz 16. decembrim.

Otrā kārta: DV - TLSK, jāizspēlē līdz 13. februārim. TLSK - YMCA, jāizspēlē līdz 3. februārim. YMCA - DV, jāizspēlē līdz 24. februārim.

B grupa.

Pirmā kārta: DV - TLSK, jāizspēlē līdz 13. janvārim. TLSK - YMCA, jāizspēlē līdz 25. novembrim. YMCA - DV, jāizspēlē līdz 16. decembrim.

Otrā kārta: TLSK - DV, jāizspēlē līdz 13. janvārim. YMCA - TLSK, jāizspēlē līdz 3. februārim. DV - YMCA, jāizspēlē līdz 24. februārim.

Z.

KURZEMNIEKI APSPRIEŽAS

Kurzemes kaujas lauka cīnītāju sanāksme 21. oktobrī pulcināja 17 bij. cīnītājus. To vidū bija arī veco strēlnieku pārstāvji. Plašākas pārrunas izraisīja iecerētā Ziemsvētku kauju atceres salidojuma jautājums.

Strēlnieku b-bas pr-ks kapt. Fr. Freibergs informēja, ka strēlnieki šo atceri rīko 5. janvārī, aicinot piedalīties arī pārējos cīnītājus un citus viesus. Viņš norādīja, ka ziemas laikā strēlniekiem ir apgrūtināta nokļūšana uz salidojuma vietu ārpus pilsētas, kādēļ arī bijusi izšķiršanās atceri rīkot pilsētā, bet strēlnieku pārstāvji labprāt ņemtu dalību arī Kurzemes cietokšņa vīru salidojumā.

Strēlnieku pārst. A. Ieviņš no Hamiltonas norādīja, ka vairāki strēlnieki no turienes arī izteikuši vēlēšanos būt salidojumā Saulainē. M. Lorbergs aicināja strēlniekus revidēt savu lēmumu. Šai laikā rīkotie salidojumi Saulainē jau kļuvuši par tradiciju.

Kr. Freimanis u. c. ieteica apsvērt domu par strēlnieku piemiņas dienas atceres rīkošanu 6. janvārī, bet Kurzemes kauju atceres salidojumu organizēt 5. janvārī. Fr. Freibergs informēja, ka strēlnieku sapulce paredzēta 3. novembrī. Tad būs zināms strēlnieku viedoklis.

Kurzemes cietokšņa piemiņas salidojuma rīcības kom. pr-dis V. Ķikiņš ziņoja par notikušo salidojumu 12. maijā. Tas izdevies teicami un devis arī materiālu atlikumu. Prāvi līdzekļi nodoti DV Toronto nodaļas valdei izlietošanai pretkomūnistisko mērķu sekmēšanai.

LIELĀ ILŪZIJA

(Pārnesums no 3. lpp.)

visu negatavību un neziņu viņš liķa sev kaut kā ticēt. Visa cienība tēlotājam, kas šo lomu veic tikai vadoties no intuicijas. Viņa vienīgie palīgi ir labais augums, balss un brīvi raisīts pārdzīvojums. Citādi grūtā loma formas izstrādājumā palikusi bez palīdzības.

Sakrida un Alarmo (Irene Kalviņa un Hugo Miķelsons) ir pārprasti tēli kā lomu sadalījumā, analizējumā un arī formas un pārdzīvojuma izpausmē.

D. Pūpēdis savu glīto raksturlomu apkrāvis nevajadzīgiem izraibinājumiem. Un tomēr — viņš vienīgais no tēlotājiem prot rīkoties ar zemteksta pirms frazes un pavisam skaisti aizpilda dažu labu īsu pauzi ar kādu mazu vienreizīgu spēles krāsojumu.

DZEJNIEKA . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

un formu, kā Zelta vālodze, Kapu svētki Gauriņos vai Dzejolis ar rindām:

Acis aizdari un neskaties,
Birzī liesmodama saule riet.

Tikai vēlāk dzejnieks piesavinājās veidu radīt dzejoli analitiski no daudzu motīvu apvienojuma.

Jānis Lapiņš, izrādīdams lielu labvēlību jaunajam autoram, turēja sevišķu rūpi par Andreju Eglīti, dodams labus padomus un kādreiz stiprinādams viņu ar krietnām pusdienām.

Pēc ilgākas nesekmīgas darba meklēšanas Andrejs Eglītis atrada vietu Rīgas pilsētas elektrības pārvaldē kā elektrības skaitītāju kontrolieris. Taču staigāšana pa mājām un monotonie elektrības patēriņa aplēsumi viņu nomāca, un tā viņš drīz vien šo amatu izbeidza, lai sāktu strādāt Rīgas radiofona informācijas daļā. Tur viņš palika darbā vairākus gadus, vadīdams savas darba stundas Rīgas pasta nama augšstāva lielā stūra istabā, no kuras pavērās tāls skats uz kanāla apstādījumiem.

Drīz bija gatava grāmata Zelta vālodze, un to 1939. gadā izdeva A. Gulbja apgāds. Grāmatu ļoti labvēlīgi recenzēja Brīvajā Zemē Edvarts Virza, un ne mazāk labvēlīga bija J. Lapiņa recenzija Sējējā. Jaunais dzejnieks bija ienācis latviešu literātūrā un tūlīt parādījis savu atšķirīgo balsi un atradis savu vietu.

Nāve un milestība, šie divi mūžīgie visu laiku lirikas pamattīvi, toreiz bija galvenie Andreja Eglīša dzejā, izcelti uz mistisku norišu caurstrāvotas dabas fona. Šie abi motīvi ir dominējuši viņa dzejā visu laiku, un tie skan vienmēr cauri arī viņa patriotiskajai dzejai, ar kuru Andrejs Eglītis ir tik dziļi kā reti kāds cits izteicis latviešu tautas šā laika likteņus.

V. Birzniece, glīta izskatā un runā pieklājīgi visu pulkā iekļaudamās, droši liecina, ka viņai skatuvē ir vieta un tikpat droši gaida palīdzīgu roku savu spēju raisīšanā.

Mirjama Bērziņa no dāmu personāla vistuvāk pievirzījus'es savai lomai. Grūti viņai vienai dot nervu skatos ar pārējo dāmu trio: V. Vari,I. Vītoli un I. Purvu. Pēdējai loma kā uzlieta, ja tikai viņai būtu pietiekama palīdzība kontrolē, noturot tēlu kaut cik nospraustā līnijā.

R. Miglans parādīja, ka viņa amplitūda lomu raksturojumā nemaz tik šaura nav, kā viņš pats to domā.

E. Jurševskis aiz nevaļas vai citu iemeslu dēļ bija aizmirsis, ka viņa tēlotais baņķieris arī iekļaujams lugas stilā un tajā pašā laikmetā kā citi raksturi.

Pēc izrādes tēlotājiem bija skumjas un iztrūcinātas sejas. Viņi mīl teātri. Tik daudz darīts, tik daudz gribēts, tik maz zināts un varēts. Tā runā ar sevi šīs svešā zemē augušās teātra sirdis.

Viņi tomēr nav vieni ar savu teātri. Tiem sabiedrotie ir pilnās skatītāju zāles.

Lasām laikrakstos pirms un pēc koncertiem cildinošos vārdus par skaņu mākslinieciem. Kompetentus un vērā ņemamus cienījams mums šķiet šis skaņu vai vārda mākslinieks. Bet — koncertu zāles ir patukšas. Grāmatnīcu plaukti pilni ar apdāvināto un topošo vārda mākslinieku nepārdotām grāmatām. Tāpat izskatās cildināto gleznotāju pasaulē. Izstādēs dzird savu soļu atbalsi tukšajā telpā.

Amatieru izrādēm ne pirms ne pēc tām neveltī sevišķu uzmanību ne rakstos ,ne runās. Un tomēr — skatītāju rindas pilnas.

Teātriem nav stipendiju fondu, nav arī stipendiātu. Trimdas teātriem nepiešķir balvas un goda diplomus. To amatieru teātri raksta paši sev, ziedodami izrādes skolām, baznīcām, labdarīgiem mērķiem.

Gleznas, grāmatas, koncerti nepilda zāles tik ienesīgi, kā to dara tie paši amatieru teātri.

Vai šie latviešu kultūras pabērni nevar stāvēt uz akmens tīrumā, kā dziesmā teikts, un dziedāt visā spēkā:

„Lai trīc visa tautu zeme,
Lai dzird mana māmuliņ'."

E. Kalniņa

KANADAS ZIŅAS

LONDONA, ONT.

© Š. g. 20. oktobrī Londonas (Ont.) bibliotēkas zālē notika Londonas latviešu kopas un tās paspārnē izaugušās latviešu sestdienas skolas sasauktā vecāku, skolotāju un organizāciju pārstāvju apspriede. Par skolas līdzšinējo darbību ziņoja tās vadītājs P. Dreimanis. Par skolas ienākumiem un izdevumiem, kas ar katru gadu pieauguši, ziņoja kasieris V. Caune. Pēc dzīvām un lietiškām pārrunām vienojās izveidot skolas padomi, sastāvošu no skolotājām, vecāku un organizāciju pārstāvjiem. Pagaidu padomē no vecākiem ievēlēja J. Grāviti (pr-dis), V. Rudzīti un V. Zvaguli. Organizācijas savus pārstāvjus paziņos vēlāk. Sapulce sava darba beigās pateicās P. Dreimanim, kas skolu vadījis kopš tās dibināšanas 1949. gadā, bet tagad — ar nolūku veicināt jaunākās paaudzes pārstāvju iekļaušanos sabiedriskajā darbā — atteicās no skolas pārziņa pienākumiem. Turpmāk skolu vadīs skolotāja L. Lukste. Sapulci vadīja prof. A. Dreimanis.

© Medicīnas studente Māra Dreimanis beigusi Rietumu Ontario konservātoriju kā pianiste ar Associate of Music (A. Mus.) gradu. Ps.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd. Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā. Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Sestdien, 27. oktobrī, plkst. 8,00 draudzes vakars ar loeteriju un mācītāja referātu. Filma par Latvijas archibīskapa ievešanu amatā Vašingtonā.

28. oktobrī, plkst. 11 dienā dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St. Toronto, Ont., tel. LE 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

28. oktobrī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Dziedās koris dirig. J. Baruša vadībā. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

4. novembrī plkst. 3 p.p. Trisvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola.

11. novembrī plkst. 2 p. p. Jāņa b-cā dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

18. novembrī plkst. 3 p. p. Trisvienības b-cā Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums. Dziedās koris dirig. J. Baruša vadībā. Svētdienas skola.

Lūdzam iegaumēt, ka, sākot ar novembri, dievkalpojumi Trisvienības b-cā sāksies plkst. 3 p. p.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd. Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave

28. oktobrī plkst. 2,30 p. p. Reformācijas sv. dievkalpojums un svētdienas skola. Dziedās Austra Holcmane. Tūlīt pēc dievkalpojuma apm. plkst. 3,30 p. p. draudzes bazārs Sv. Barnabas baznīcas apakšējā zālē.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas Latviešu ev. - lut draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

Reformācijas svētku dievkalpojums 28. okt. pl. 1,30 p.p.; dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut draudzē, Kristus lut. baznīcā. 140 Russel Ave.

18. novembrī plkst. 3,30 p. p. Latvijas valsts svētku dievkalpojums; dziesmu lapiņas. Dziedās tenors A. Cers no Hamiltonas. Māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

4. nov. pl. 2. p.p. Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. J. Prauliņš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

28. okt., pl. 4 pp. archibīsk. Dr. T. Grīnberga piemiņas dievkalpojums. Piedalās draudzes koris E. Gulbja vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās draudzes vakars, veltīts jaunajam virsganam archibīskapam Dr. K. Kundziņam. Piedalās mākslinieki A. Cers un A. Silkovska.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

28. oktobrī plkst. 3 p.p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 5438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3229.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

28. oktobrī, plkst. 1.30 p. p. Reformācijas svētku dievkalpojums un Svētdienas skola.

Trešdien, 31. oktobrī, plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viatour ielu stūrī.

28. oktobrī plkst. 2 p. p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

Jaunieši tiek lūgti pieteikties iesvētes mācībai, kas notiks 1963. gada maijā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1360 — Ošavas raidītājs

UKRAINSKA KNYHA

IR VIENĪGĀ FIRMA, KURA PĀRSŪTA SAINĪSUS TIEŠI NO KANADAS UZ PADOMJU SAVIENĪBU.

Ātra un laba sainīšu piegāde ar izdevību samaksāt visus izdevumus uz vietas, tā kā saņēmējam nav nekas jāmaksā.

Apskatiet mūsu plašās veikala telpas ar speciāli sainīšiem domātām mantām.

Augstākā labuma un zemākās cenas.

SŪTIET JAU TAGAD ZIEMSVĒTKU SAIŅUS, LAI TOS SAŅEMTU SAVLAICĪGI.

UKRAINSKA KNYHA
962 BLOOR ST. WEST, TORONTO 4,
TEL. LE 4-7551.

Ja patik kavēties atmiņās, klausīties mednieku un makšķernieku stāstos pie ugunskura un strautu 'alām

HAPPY HILLS PARKĀ,

jābrauc 1½ jūdzes uz ziemeļiem no Orangevilles pa 10. ceļu un jānogriežas uz austrumiem pa Hockley ceļu 6 jūdzes.

Zvanīt informācijai LE 4-6353.

S. VASARIEJA.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz lepnākā piešķirt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Polsterēto mēbeļu un grīdsegu TĪRĪŠANA.
Garantēts un labs darbs.
Zvanīt Peter's
tel LE 3-4912 vai RO 7-0604,
TORONTO.

PĒRCIET
GRĀMATAS — ŽURNĀLUS — KERAMIKU — SKAŅU PLATES — KOKA UN ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — AUDUMUS.
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON IELĀ, TORONTO.

SŪTIET
SAINĪSUS SAVIEM PIEDERĪGIEM UN DRAUGIEM UZ LATVIJU caur
DV GRĀMATNICAS Sainīšu nodaļu.
INFORMĀCIJAI ZVANIET EM 8-0792.